

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee
Väike-Maarja
uudised
ka <http://eestielu.delfi.ee>

Nr 2 (281)

VEEBRUAR 2018

TASUTA

Ole koos meiega: [facebook](#)

Valla aasta tegija 2017 on Hans Kruusamägi

Vallavolikogu nimetas 25. jaanuaril toimunud istungil valla Aasta tegijaks 2017 rukkikasvatuse propageerija ja eestkõneleja, rukkikuningas Hans Kruusamägi.

24. augustil 2016 korraldasid Eesti Rukki Selts, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda ja Eesti Põllumeeste Keskkliit Äntus rukkikuningas Hans Kruusamägi valdustes suure külvipäeva, mille-

ga sai alguse ülemaaline rukkiauksioon „100 rukkipõldu ja miljon juubelileiba Eestile!“. Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud esimese rukkipõllu külvas rukkikuningas Hans Kruusamägi

Hans Kruusamägi. Foto: Meelika Sander-Sõrmus

Rukkikuningas Hans Kruusamägi saab presidendilt Valgetähe IV klassi teenetemärgi

President Kersti Kaljulaid annab Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva eel riigi teenetemärgid tänuks 166 inimesele, kelle pühendumus oma kutsetööle või kogukonnale on muutnud kogu Eesti elu paremaks.

Kõrge tunnustuse saajate seas on põllumajanduse ja kohaliku elu edendajana ka rukkikuningas Hans Kruusamägi.

„Eesti on see, mis me ise teeme. Eesti on meie kõigi mõtete ja tegude summa. Kõik need inimesed on aidanud kaasa sellele, et Eesti oleks sõbralikum, turvalisem ja edukam. Nad kõik on andnud enam, kui nõuab nende igapäevatöö ja teinud Eestit paremaks,“ ütles president Kaljulaid.

Teenetemärgid on tunnustus Eesti inimestele ja meie toetajatele välisrii-

kides nende sihikindluse eest oma tegevuses ning lojaalsuses põhimõtetele, millele toetub kaasaegne Eesti – avatusele ja demokraatialle, teadmiste ja ettevõtlikkusele, hoolimisele ja märkamisele.

Vabariigi President annab teenetemärgid üle 21. veebruaril Tartu Ülikooli Narva kolledžis.

Wiedemanni keeleauhinna laureaat on Reet Kasik

Valitsus otsustas määrata Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhinna Reet Kasikule, pühendunud õppejõule ja õpetlasele sõnamoodustuse uurimise, tekstianalüüsi uurimissuuna väljaarendamise ning uute keeleteadlaste harimise ja innustamise eest.

Filoloogiadoktor Reet Kasik on Tartu Ülikooli pikaajaline õppejõud ning töötanud ka Oulu, Turu ja Helsingi ülikoolis. Ta on üllitanud üle saja teadusliku publikatsiooni ja arvukalt populaarteaduslikke kirjutisi. Tema peamised uurimisvaldkonnad on eesti keele sõnamoodustus, lingvistiline tekstianalüüs, kirjakeele allkeeled ning eesti keele uurimislugu.

Sõnamoodustuse alal on Reet Kasik Eesti juhtivaid uurijaid: ta on sel teemal kirjutanud nii oma kandidaaditöö

F. J. Wiedemanni keeleauhinna laureaat Reet Kasik. Foto: Andres Tennus

(1973) kui ka doktori-väitekirja (1994), kirjeldanud eesti keele sõnamoodustussüsteemi tervikuna ning avaldanud kaks monograafiat.

Ka Eesti kriitilise tekstianalüüsi uurimissuuna väljaarendamist tuleb pidada Reet Kasiku teeneks. Ta on tutvustanud lingvistilise tekstianalüüsi teooriat ja meetodikat, uurinud ajaleheudiste, reklaamtekstide ja ametikirjade keelt, koostanud artiklikogumikke ja kõrgkooliõpikuid.

Reet Kasik on koondanud enda ümber üliõpilasi ja kraadiõppureid ning edendanud järjepidevalt koostööd tekstiurijate vahel. Kriitilist vaadet tekstidele ja nende kaudu ühiskonnas toimuva mõjutamisele on ta õpetanud üliõpilastele, kolleegidele, kooliõpilastele ja populariseerivate artiklite vor-

mis kogu ühiskonnale.

Reet Kasik on lugupeetud ja armastatud nii kolleegide kui üliõpilaste seas ning hinnatud esineja mistahes kuulajaskonnale. Tema tegevuses ja sõnavõttudes peegeldub hool ja mure noorte põlvkondade emakeeleoskuse, eesti keele õpetamise ja kasutamise pärast üldhariduskoolist doktorioõppeni.

Wiedemanni keeleauhind antakse laureaadile üle 20. veebruaril Lääne-maa Ühisgümnaasiumis, millele järgneb pidulik vastuvõtt Haapsalu kultuurikeskuses. Auhinna suurus on 32 000 eurot.

F. J. Wiedemanni keeleauhind määratakse igal aastal ühele isikule väljapaistvate teenete eest eesti keele uurimisel, korraldamisel, õpetamisel, propageerimisel või kasutamisel. Aasta tagasi määrati Wiedemanni keeleauhind Marja Kallasmaale, esimesena sai selle 1989. aastal Henn Saari.

Info: **Haridus- ja teadusministeerium**

põlvkonnale austust leiva ja leivavilja vastu.

OÜ Simuna Ivax, mille juht Hans Kruusamägi on, tegeleb teravilja- ja rapsikasvatusega 1860 hektaril, millest rukki all oli 2017. aastal 550 ha. Saja rukkipõllu aktsiooni nimistusse oli kantud üks 180 ha hübriidrukki põld ja 40 ha „Sangaste“ rukki põld. Lisaks on ettevõttel neli kalakasvatust, kus kasvatatakse forelli ja tuura. Ettevõtte annab tööd 17 töötajale.

Hans Kruusamägi oli ka Aasta Põllumees 2017 kandidaat. Maaelu Edendamise Sihtasutuse nõuandeteenistuse konsulent Asso Einberg on konkursile Aasta Põllumees 2017 esitatud kandidaadi kohta öelnud: „Hans Kruusamägi on ettevõtja, kes lisaks tootmisele on aktiivselt tegev ka kogukonnas. Ta on pikaajaline maakondliku põllumajandustootjate liidu liige ning rukkikasvatuse propageerija. Lisaks teraviljakasvatusele tegeleb Hans Kruusamägi ka kalakasvatusega. Kruusamägi ei ole peljanud võtta riske, olles nüüdseks Eesti suurim rukkikasvataja ja üks suuremaid kalakasvatajaid.“

Hans Kruusamägi kõrval kandideeris valla aasta tegija nimetusele ka Simuna naisteklubi esinaine, dekooraator-kujundaja ja harrastuskunstnik Mary Tammet.

Valla aasta tegija tunnustus ja auhind antakse Hans Kruusamägile üle 23. veebruaril Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendataval pidulikul kontsertaktusel Väike-Maarja seltsimajas.

Eesti Vabariik 100
kontsertaktus
Väike-Maarja Seltsimajas
23. veebruaril kell 18.00

Tunnustame parimaid:

- Aasta tegijat
- Kogukonda panustajaid
- Sporditippe

Naudime Väike-Maarja pasunakoori,
duot Martin Trudnikov,
Peeter Pöder

Vallavanema kuu

Väike-Maarja spordihoone on korraldanud juba mitmel aastal järjest vahvaid vastlaid Ebavere mäel ning osavõtjatele avaneb „iidse peidetud linna“ nõlval võimalus vanade tavade kohaselt lina pikkust mõjutada. Edukatel ehk potentsiaalselt pikima lina kasvatajatel õnnestub sportlike mängude lõpus suuümbrus ning vahel isegi ka nina vastlakukli kreemiga valgeks „mekida“. Kui seejärel veel üks õlgedest nukk-metsik lõkkesse poetada või lõkke ääres kaaslaste sädelevaid silmi näed, siis tunned, et elad maal ja õiges paigas ning oskad suurlinna elanikele vaid kaasa tunda.

Vallavanemana oli mul jaanuari lõpus võimalus osa võtta Euroopa Komisjoni Eesti esinduse korraldatud kohalike omavalitsuste juhtide visiidist Brüsselisse. 2018. aasta on EL asjades oluline aeg. Just on lõppenud Eesti eesistumine ja 2018 on viimane aasta selle perioodi Euroopa Komisjoni ja parlamendi koosseisu poolt algatusi käivitada ja ka juba algatatud asjades kokkuleppele jõuda. Juba järgmisel kevadel on meil võimalus valijatena otsustada, keda saata Eestist esindama Euroopa parlamenti. Brüsselis Eestiga seotud ametnike ja poliitikutega kohtudes tehti kokkuvõtteid Eesti Euroopa Liidu nõukogu eesistumise tulemustest, arutleti selle üle, mida toob Brexit, mida Eestile ELi uus eelarveperspektiiv ning millised on selles EL poolsed kohalike omavalitsuste rahastamise võimalused. Käesoleval perioodil on vähenenud investeringud baasinfrastruktuuri ja kasvanud toetused inimestesse. Samas on Eestis infrastruktuuri tehtavate tööde lünk „raudse eesriide“ tõttu jätkuvalt suur. Meil on tekkimas alates 2020. aastast uus olukord, kuna

oleme ületanud nn „75% EL keskmise tasemest SKP-st elaniku kohta“ ning EL rahaline abi võib uuel EL eelarveperioodil oluliselt kahaneda. Kuidas sellega toime tulla? Kas regionaalset tehakse ka siseriiklikult erinevaid prioriteete, sest see 75% SKP-st inimese kohta on Eestis piirkonniti erinev. Kõrge taseme annab just Tallinna lähiumbrus, nn „kuldse ringi“ omavalitsused, kuid Lõuna-Eestis olakse veel kaugel. Meil omavalitsusjuhtidena oli võimalus anda tagasisidet, millised piirkonnad Eestis vajaksid rohkem rahalist tuge. Kui meil on just Lõuna-Eesti see piirkond, kus rahvaarvu kahanemise trend on suur, siis sarnaseid näiteid toodi ka Euroopa mõjukamast riigist Saksamaalt. Sealseid rahavastiku rändeid analüüsidest saab väita, et Saksamaa idaosast (endisest Ida-Saksast) liiguvad elanikud läände ning neil on meiega sarnaseid probleeme. Visiidi käigus leidsid aset mitmed kohtumised, sh Andrus Ansipi, Henrik Hololei, Kaja Kallase ja Ivari Padariga. Mulle isiklikult meeldis kõige enam kohtumine proua Kaja Taeliga, kes on Eesti suur-saadik ning alaline esindaja EL juures. Ta on diplomaat ja filoloog ning temast kiirgub optimism ja energia on märkimisväärsed.

Sellist optimismi on kogu meie riigil vaja, usku meie elanike tarkusesse. Raske on elada rusikas käsi taskus ning mõelda, miks „ei saa“. Otsida kogu aeg süüdlast. Läheneb EV 100 ja see on sünnipäev. Oleme vaba Eesti riik ning meil on, mille üle rõõmu tunda. EV 100 saab vastu minna täispurjedes ning meil kõigil on võimalik kinkida oma riigile killukesi positiivsusest. Mina tänan meie elanikke, et nad on andnud mulle

Indrek Kesküla ja Tõrva vallavanem Maido Ruusmann külastamas Euroopa Parlamendi hoonet. Foto: Leo Aadel

võimaluse olla täna vallavanem. Jah, on piisavalt keeruline aeg. Väike-Maajas on käimas kaks suurt ehitust: teravisekeskus, kus hetkel on korralik telk auväärsele hoonetele ümber ehitatud ning avaliku ruumi renoveerimine, kus külmataat veidi puhkeaega pakub, samas on piisavalt erinevaid küsimusi lahendada. Kohe jätkub Rakke raamatukogu ehitus ning vaja on leida ajutine lahendus raamatukogu sisulisele tööle. Ka valla 2018. aasta eelarves on vaja ühitada kogu Rakke valla ja Väike-Maarja valla pisikesed detailid, mis võtab oma aja. Lisaks kõige suurem ja tõsisem otsus käesoleva aasta veebruaris on Väike-Maarja õppekeskuse tuleviku kujundamine. Juba 2017. aastal valla arengukava koostades arutasime,

et õppekeskuse õpilaste arv on olnud aastaid langustrendis. Sellest tulenevalt on väikeste õpperühmade pidamine piisavalt kulukas ning riiklikust pearahast ei jätku ning omavalitsusel tuleb kasutada meie enda maksumaksjate rahalisi vahendeid kooli pidamiseks. Kindlasti on koolil olnud kordaminekuid. On saadud erinevatele õppevaldkondadele akrediteeringud, mis võimaldavad üldse riiklikke kutseõppe koolitustellimusi saada ning õppegrupe avada. Samas on ikkagi kooli õpilaste arv kahanenud ning jõudnud selle kriitilise piirini, kus tuleb teha otsus; kas jätkata ning veelgi suuremalt kooli valla eelarvest rahastada või siis lõpetada. Väikestele kutsehariduskoolidele ei ole riiklikke investeringuid eraldatud ning kutseõppe investeringud Eestis on leidnud väljundi riiklike kutsehariduskoolide või suurte kutsehariduskeskuste arendamisel. Õppekeskusega seotud on loomulikult väga oluline ja raske otsus. Sellel sügisel tähistas kool 55. aasta juubelit ning pilk ajalukku teeb koolile au. Juhul, kui lõpetada, siis kuidas: kas otsida võimalusi, et kutseõpe Väike-Maajas jätkuks (sh ka teise koolipidaja korraldusel) või lõpetada n-ö lõplikult. Väike-Maarja õppekeskus on arutanud koostöös Rakvere Ametikooliga võimalusi, et Väike-Maajas tekiks Rakvere Ametikooli õppekoht. Sellise korralduse parima tulemuse saamiseks on vaja läbi mõelda tänaste hoonete kasutus ning teha vajalikud ümberkorraldused selliselt, et vabanevad pindadele oleks ka võimalik hakata uut omanikku otsima.

Viimastel nädalatel on olnud poliitiline äžiotaaž Väike-Maarja keskväljaku ümber ning opositsiooni rolli võtnud volikogu liikme „kahur paugub“ nii Vi-

rumaa Teatajas kui sotsiaalsemias. VL Terve Vald esindaja on eelnevatel aastatel toimunud keskväljakuga seotud aruteludel olnud küll füüsiliselt kohal, kuid tõenäoliselt mõtetega „mujal“.

Tunnen heameelt, et tänane Väike-Maarja vallavalitsuse tegevus on suunatud pigem mõtteviisile: tuleb leida ja kasutada võimalusi arenemiseks. Valijatelt saadud usaldus, arukate volikogu liikmete kaasaitamine ning heade kolleegidega varustatud meeskond ei uinuta, vaid innustab tegutsema. Ühe isiku valefaktidega võrtsitatud isiklik rünnak räägib, et meie vallas on vähemalt üks inimene, kellele minu isik ei meeldi. Olen sellega ka arvestanud. Sest iga otsus, mis tuleb langetada kee-rulises situatsioonis, võib põhjustada pahameelt. Samas on oluline selgitada, miks selline otsus tehti. Selles valla infolehes on ka ülevaade keskväljakuga seotud protsessist. Õnneks ei ela me mõnes totalitaristlikus süsteemis ning arvamusevabadus on üks põhiõiguseid, kuid kallutatud pooltõe väärtus on madal.

Kuid tule

Vallavalitsuse materjalid

(17.01, 24.01, 31.01 ja 7.02 vallavalitsuse istungid)

Maaküsimused	test üheksateistkümnele taotlejale kokku summas 2400.80 eurot.
- Nõustuti 15 maaüksuse riigi omandisse jätmisega ning määrati moodustatavate katastriüksuste sihtotstarbed ja koha-aadressid.	- Ei nõustunud sotsiaaltoetuse eraldamisega kahele taotlejale.
- Määrati Simuna alevikus Rakke mnt 3 asuva 7-kortrilise elamu aluse ja selle teenindamiseks vajaliku maa suurus 4247 m², sh ehitiste aluse maa pindala 263 m².	- Nõustuti lasteaia toiduraha ja kohatasu kompenseerimisega neljateistkümnele Väike-Maarja valla lapsele ajavahemikul 01.01.-30.06.2018.
- Moodustati Ärina külas Meteoroloogijaama katastriüksuse jagamise tulemusena uued katastriüksused järgmiselt: 5352 m² suurune Meteoroloogijaama katastriüksus sihtotstarbega ühiskondlike ehitiste maa ja 4983 m² suurune Lehise katastriüksus sihtotstarbega ühiskondlike ehitiste maa.	- Nõustuti lasteaia kohatasu kompenseerimisega neljale Väike-Maarja valla lapsele ajavahemikul 01.01.-30.06.2018.
- Moodustati Ebavere külas Kauba, Hoidla ja Künka katastriüksuste piiride muutmise tulemusena uued katastriüksused järgmiselt: 15 226 m² suurune Kauba katastriüksus sihtotstarbega tootmismaa; 54 031 m² suurune Hoidla katastriüksus sihtotstarbega tootmismaa ja 12,49 ha suurune Künka katastriüksus sihtotstarbega maatulundusmaa.	Toetuse eraldamine
- Moodustati Lahu külas Kalmu katastriüksuse jagamise tulemusena uued katastriüksused järgmiselt: 7,97 ha suurune Kalmu katastriüksus sihtotstarbega: maatulundusmaa ja 8,11 ha suurune Kalmupõllu katastriüksus sihtotstarbega maatulundusmaa.	- Nõustuti toetuse eraldamisega Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendusele summas 50 eurot.
Projekteerimistingimused	Hooldajatoetus
- Määrati projekteerimistingimused elamu laiendamiseks ja abihoone püstitamiseks Ebavere külas Suurekivi kinnistul.	- Nõustuti hooldajatoetuse maksmisega üheksale taotlejale.
- Määrati projekteerimistingimused aktsiaseltsile Baltic Agro teravilja kultivatiivkompleksi ehitusprojekti koostamiseks Ebavere küla Hoidla kinnistule.	- Lõpetati hooldajatoetuse maksmine kahele isikule.
Ehitusload	Laste ja perede komisjoni põhimäärus
- Väljastati ehitusluba OÜ-le Ebavere Graanul kaalumaja laiendamiseks Ebavere külas Tehase kinnistul.	- Otsustati kehtestada laste ja perede komisjoni põhimäärus.
- Väljastati ehitusluba Telia Eesti AS-le sidekanalisatsiooni paigaldamiseks Väike-Maarja alevikus Pikk 3 kinnistul.	Isikliku abistaja teenus
- Väljastati ehitusluba osaühingule Faststart Sisekaitseakadeemia Väike-Maarja õppekeskuse põlevvedeliku tulekahjusimulaatori gaasipaigaldise rajamiseks Ebavere külas Päästekooli õppeväljakul.	- Kinnitati isikliku abistaja tunnihinaks 3 eurot.
Kasutusload	Koduteenuse osutamine
- Väljastati kasutusluba abihoone kasutamiseks Ao külas Kõlu kinnistul.	- Määrati kaheksale isikule ajavahemikul 01.01.2018kuni 28.02.2019 koduteenus, mida rahastab Euroopa Liidu Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti tuleviku heaks projekti „Erivajadustega inimeste tugiteenuste parendamine Lääne-Virumaal“ raames.
- Väljastada kasutusluba üksikelamu kasutamiseks Väike-Maarja alevikus Aia tn 30 kinnistul.	Sotsiaalkorteri üürile andmine
- Väljastati kasutusluba biopuhastiga reoveeanalüüsistööde süsteemi kasutamiseks Ärina külas Rahula kinnistul.	- Eraldati taotlejale tähtajatult sotsiaalkorter Kiltsi alevikus Kalda tänaval.
- Väljastati kasutusluba garaaži kasutamiseks Kärü külas Arukse kinnistul.	- Eraldati taotlejale sotsiaalkorter Väike-Maarja alevikus Aasa tänaval ajavahemikuks 01.01.2018 kuni 20.01.2019.
	- Eraldati taotlejale sotsiaalkorter Väike-Maarja alevikus Pikal tänaval ajavahemikuks 12.02.2018 kuni 31.01.2019.
Kirjalik enampakkumine	Üürilepingu sõlmimine
- Kuulutati välja Ebavere külas Tervisespordi maaüksusel ja Müüriku külas Krossiraja maaüksusel kasvava metsa raieõiguse müügi kirjalik enampakkumine, kinnitati pakkumiskutsed ja moodustati enampakkumise läbiviimiseks komisjon.	- Otsustati sõlmida Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu Rakke Kogudusega üürileping korteriomandi kasutamiseks Rakke alevikus Oru tn 1-1 alates 01.01.2018 kuni 31.12.2020.
Sotsiaaltoetused	Ühekordse toetuse eraldamine
- Nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahendite	- Eraldati Tantsuseltsi Tarapita projektile „Estival 2018 Stockholmis“ ühekordset toetust summas 575 eurot.
	Hajaasustuse programm
	- Kiideti heaks Ärina külas Rahula kinnistule reoveesüsteemi rajamise projekti aruanne. Projekti kogumaksumus on 6051,60 eurot, millest 4034 eurot on toetus ja 2017,60 eurot projekti omafinantseering.
	Raieload
	- Nõustuti Väike-Maarja alevikus Pikk tn 2 kinnistul kolme vahtra ja J. Liivi tn 9 kinnistul 1 vahtra maha võtmisega.
	- Nõustuti Väike-Maarja alevikus Võidu tn 6 kinnistul ühe hariliku kuuse maha võtmisega.
	Korraldatud jäätmevedu
	- Nõustuti Kiltsi alevikus Jaama tn 13 kinnistu mitteliitumisega korralda-

Arvamuse andmine	tud jäätmeveoga perioodil 17.01.2018-30.04.2021 põhjusel, et kinnistul ei elata.
Kooskõlastuse andmine	
- Nõustuti Ragn-Sells AS jäätmeloo muutmise taotlusega.	
Kooskõlastuse andmine	
- Kooskõlastati keskkonnaministri käskkirja eelnõu „Keskkonnaregistri veekogude nimistus Avanduse peakraavi nime ja veekogu alaliigi muutmise ja täies ulatuses kaevandustekkeliseks tunnistamine“.	
Puurkaevu asukoha kooskõlastamine	
- Nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevu rajamisega Liivaküla külla Piibe kinnistule.	
Isikliku kasutusõiguse seadmine	
- Otsustati seada tähtajatut isiklik kasutusõigus Adven Eesti AS kasuks kaugküttevõrgu omamiseks, käitamiseks, hoolduseks, remondiks, korras- hoiuks ja arendamiseks Väike-Maarja alevikus Väike-Maarja vallale kuuluva- tele Pikk tn 1, Pikk tn 1a, Pikk tn 3 ja Pikk tn 2 kinnistutele.	
- Otsustati seada tähtajatut isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks maakaabelliini, liitumis- ja jaotuskilpide ehitamiseks ja majandamiseks Väike-Maarja alevikus Väike-Maarja vallale kuuluvatele kinnistutele Pikk tn 1, Pikk tn 2, Pikk tn 2b ja Pikk tn 4 kinnistutele.	
Vallavara mahakandmisaktide kinnitamine	
- Kinnitati varade mahakandmisak- tid: Rakke kool summas 6968,26 eurot; Rakke lasteaed summas 1361,39 eurot; Tammiku AHK 1217,56 eurot; Rakke val- la raamatukogu summas 2776,94 eurot; Rakke kultuurikeskus summas 1842,09 eurot; Rakke valla kommunaalasutus summas 436,58 eurot; Rakke noorte- keskus summas 1193,10 eurot; Rakke vallavalitsus summas 980,90 eurot.	
Vallavara müük	

Tutvustame uusi vallatöötajaid

Haldusreformi käigus muudeti ka valla-valitsuse struktuuri: muutusid senised osakonnad, asusid tööle mitmed uued ametnikud ning muutusid mitmete seniste töötajate ametinimetused, osadel ka töö sisu. Struktuurist kaotati

haridus- ja kultuuriosakond, avaliku teabe ja spordiosakond ning informaatikaosakond; majandusosakond ja ehitus- ja planeerimisosakond liideti kokku haldusosakonnaks. Haridus- ja kultuuriosakonna juhatajast sai hari-

dusnõunik, avaliku teabe ja spordiosakonna juhatajast meediaspetsialist, informaatikaosakonna juhatajast IT-juht, jurist-nõunikust õigusnõunik, tehnilisest sekretärist sekretär.

Valla kultuurinõunikuna töötab 1. veebruarist Ivika Aman

Ta seisab hea Väike-Maarja piirkonna kultuuri eest, arendades valdkonda sisuliselt ning koordineerides valla kultuuri- ja sporditegevusi. Ivika poole tasub pöörduda ka valla kodulehe kultuuri- ja spordiinfot puudutavate küsimustega.

Kasvanud ja elanud on Ivika Tallinnas, neli aastat tagasi aga kolis Tapa valda Saksi külla ning hindab kõrgelt maaeluga kaasnevaid lisaväärtusi – looduslähedust, vähest liiklust ja üksteist tundvaid, sõbralikke

Ivika Aman

naabreid. Õppinud on Ivika Tartu Kunstikoolis ja Tallinna Ülikoolis. Tänu kolmele omandatud erialale, mis seotud kunsti ja kommunikatsiooniga, on Ivika varem asutanud laste huvikooli kunstiosakonna, korraldanud näitusi ning erinevaid kultuuriüritusi. Üle kümne aasta oli ta Tallinna spordiklubi Reval-Sport liige ja kasutas aktiivselt seal pakutavaid treeningvõimalusi. Viimastel aastatel on ta enam keskendunud liikumisharrastustele

ja läbis eelmisel suvel esmakordselt poolmaratoni. Kaugemaks sihiks on jooksumaratoni läbimine.

Kultuurinõuniku ametist arvab Ivika, et väikeasulas ja maapiirkonnas on oluline tagada inimestele ligipääs eriilmelistele üritustele, mis toimuvad lähedal ja on taskukohased. Meeles tasub pidada sedagi, et traditsioonid ja kombad on siin elujõulisemad ning vajavad kultuuriväärtustena elus hoidmist. Egas muud, kui et Väike-Maarja valla elanikel jalg ikka tatsuks ja suusk libiseks!

Kontakttelefon: 329 5760, e-post: ivika.aman@v-maarja.ee

Valla taristuspetsialistina alustas veebruarist tööd Aivar Jalakas

Taristuspetsialisti peamised tööülesanded on seotud valla kinnisvara arendamisega, haldusmenetluse ja riikliku järelevalve teostamisega, vajalike investeeringute planeerimisega ning vallavara kasutamise ja kindlustamisega.

Aivar on Väike-Maarja vallaga ka varem seotud olnud. Nimelt töötas ta valla algusaastail tehnikaosakonnas töödejuhatajana, enne ametikohale, otsustas ta kandideerida.

Aivar Jalakas

seda aga oli mitu aastat Väike-Maarja kolhoosi proteiinitehases. Elutee viis Aivari Väike-Maarjast Aserisse. Rajanud oma ehitusfirma, asus ta 15 aastaks tööle Inglismaale. Välismaalt naastes sai temast Aseri abivallavanem. Haldusreformi käigus tuli uut ametikohta otsida ja kuna Väike-Maarja vald kuulutas parasjagu konkursi taristuspetsialisti

Aivar Jalakas valiti konkursil välja viie kandidaadi seast.

Taristuspetsialisti töö on Aivarile tuttav, sarnaste küsimustega tuli tegeleda ka Aseris. Väike-Maarjasse tuli ta tagasi heameelega ning tema enda sõnul kohtab ta siin tihtipeale tuttavaid inimesi, kelle nimesid tuleb aga veel meelde tuletada.

Õppinud on ta aga Tallinna Riiklikus Merekoolis laevamehhaanikuks ja on kuus aastat seda tööd ka Venemaal teinud. Pärit on Aivar Salla külast.

Kontakttelefon: 329 5758, e-post: aivar.jalakas@v-maarja.ee

Valla pearaamatupidajana alustas 12. veebruaril tööd Merili Veelmaa

Merili töötas varem seitse aastat raamatupidajana Rakke Vallavalitsuses ja Rakke Valla Kommunalaalasutuses. Omavalitsuse raamatupidamissüsteem on talle hästi tuttav ja seetõttu võttis ta uue väljakutse, jätkata raamatupidajana Väike-Maarja vallavalitsuses, meelsasti vastu. Nüüd on ta üheks oluliseks lüliks kahe en-

Merili Veelmaa

dise valla raamatupidamismisandmete ühitamisel.

Rakkest pärit Merili on raamatupidamist õppinud Tallinna Majanduskoolis.

Merili suureks hobiks on muusikaga tegelemine. Ta laulab Rakke naiskooris, väiksemates koosseisudes ja, kui vaja, siis esineb ka solistina.

Kontakttelefon: 329

5770, e-post: merili.veelmaa@v-maarja.ee

Valla senine pearaamatupidaja Lea Matusorg lahkus vallatöölt omal soovil ning suundus tööle majandussektoris.

Alates jaanuarikuust töötab valla kantseleis sekretärina Helen Nõmm

Helen on õppinud Tallinna Ülikoolis referent-toimetajaks. Pärast õpinguid asus ta 2010. aastal referent-asjaajajana tööle Kaitseväes.

Pärit on Helen Pärnumaalt Torist, praegu elab Määri külas.

Kui vallavalitsus alustas uue sekretäri otsinguid, otsustas Helen kohe sellele kohale kandidee-

Helen Nõmm

rida. Töö on talle ju igati tuttav, sest Kaitseväes tuli tegeleda praktiliselt samade ülesannetega. Kohalikus omavalitsuses töötamise kogemust tal senini küll ei olnud, aga ta hangib hoolega uusi teadmisi ning on valmis kiiresti kohanema nii täpsema töö sisu kui ka inimeste ja oludega.

Kontakttelefon: 329

5750, e-post: helen.nommm@v-maarja.ee

Helen Nõmm valiti sekretäriks 11 kandidaadi seast. Valla senine tehniline sekretär Virve Vaarik suundus pensionile.

Teabespetsialistina Rakke teeninduspunktis töötab Piret Lükk

Võivere Tuuleveskis valmistutakse näituse avamiseks

Käes on aasta, kus paljud mõtlevad sellele, kuidas meeles pidada ja mida sobilikku kinkida Eesti Vabariigile 100. sünnipäevaks.

Selles vaimus toimetab ka mittetulundusühing Võivere Tuuleveski, et veel selle aasta sees avada Võivere tuuliku kolmel korrusel näitus UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud Struve geodeetilise kaarest ja sellega seotud kohalikust kultuuripärandist. Lisaks teadmiste ammutamisele soovime pakkuda kohalikele elanikele võimalust koos perega tuulikus mõnusalt aega veeta või väiksema seltskonnaga koosolekut pidada. Meie piirkonda külastavale turistile soovime aga tulevikus pakkuda võimalust kaasa osta kohaliku käsitööd ja saada infot teiste meie piirkonna turismiatraktsioonide kohta.

Eesti Geodeetide Ühingu liikmed ja kohalikud ühisel talgupäeval ettevalmistusi tegemas Võivere punkti tähistamiseks septembris 2010. Foto: Erakogu

Selleks, et jõuda seatud eesmärkineni, oleme alates 2009. aastast tege- lenud tuuliku rekonstrueerimistööde- ga. Valmis on saanud tuuliku välitööd, rekonstrueeritud on veski kolm korrust ning eelmise aasta sügis-talvest kütab tuuliku kolme korrust maaküttel baseeruv küttesüsteem. Sellesse aastas- se jääb veel soojustagastusega ventila- sioonisüsteemi ja evakuatsiooniteede rajamine ning näituse loomine. Tööde tegemist rahastavad EL Leader-pro- gramm, Väike-Maarja vallavalitsus ja mittetulundusühing Võivere Tuuleves- ki. Töödel on vabatahtlikuna osalenud mitmed head inimesed, veski viimase

jaliga on toetanud Marmelt Riibe. Või- vere tuuliku ja Struve kaare teemaliste meenete ostmisega on ettevõtmist toe- tanud mitmed sajad lahed inimesed. Aitäh kõigile, kes panustavad Võive- re tuuliku taastamisesse ja UNESCO maailmapärandi populariseerimisse!

Siinkohal on hea võimalus paluda kõigil, kellel on mälestusi või pildi- materjali Võivere veskest või veskil käi- misest, ühendust võtta ja jagada neid Võivere veski tänaste omanike Liivika Harjo (tel 5668 8178) ja Kalev Viiksaa- rega (tel 511 2834). Oleme tänulikud iga väiksemagi killukese eest! Soovime, et ühe tähtsa maamärgiga seotud mä- lestused saaksid talletatud järgmiste põlvede tarbeks.

Lisaks pingelisele rekonstrueerimis- tööde teostamisele ja rohketele pro-

jekti kirjutamistele, oleme osalemas ka kahes ühisprojekti – mittetulun- dusühingu Kotli Maja poolt juhitas- piirkonna noortele suunatud ettevõtlik- kuse arendamise projekti „Pandivere ettevõtlikud noored“ ja mittetulundus- ühingu Tumemaine Tuli poolt juhitas- projekti „Pandivere muusikafestival“, mille raames on käesoleval aastal piir- konda jõudmas põnevaid kontserte. Ise juhime ühisprojekti „Struve kaar – ko- haliku kultuuripärandi ühendaja“, mille partneriteks on Väike-Maarja Muuseu- misõprade Selts ja Eesti Geodeetide Ühing. Projekti eesmärgiks on kokku koguda Struve kaart ja sellega seotud kohalikku kultuuripärandit puudutav tekstiline ja pildiline materjal ning pakkuda kohali- ke koolide õpilastele võimalust osa saada ekspositsiooni koos- tamise protsessist. Ühisprojekti „Struve kaar – kohaliku kultuu- ripärandi ühendaja“ rahastavad samuti EL Leader-programm, Väike-Maarja vallavalitsus ja mittetulundusühing Võivere Tuuleveski.

Iga aastaga kasvav huviliste arv ja rohked kiidusõnad külas- tajatelt kinnitavad, et tegeleme vajaliku ja huvipakkuva temaga. Eriliselt hea meel on selle üle, et üha rohkem on teema vastu huvi tundmas just kohalikud või piirkonnaga seotud endised elan- nikud.

Kaunist ja tegusat juubeliaas- tat ning kohtumiseni Võiveres!

Pandivere Peretalude Päeva külastajad Võivere veskis juulis 2017. Foto: Triinu Pohlak

mõldri Johannes Pilti järglased, Eesti Geodeetide Ühingu liikmed, tehnikaga on toetanud oma küla ja naaberkülade mehed Allan Kruut, Margus Kruut, Jaan Sepp, Jaan Miller, Matti Preem, Ergo Eesmäe, Arne Hiire, Raivo Raimla, Hindrek Rajaste, Viktor Tälli, puitmater-

**Liivika Harjo
Kalev Viiksaa**

Mittetulundusühingu Võivere Tuule- veski eestvedajad

Mittetulundusühingu tegevusega saab ennast kursis hoida Mittetulun- dusühing Võivere Tuuleveski facebooki lehe abil.

Kiltsi mõisas räägiti inimese ja kogukonna rollist maailma kestlikus arengus

Jaauarikuu eelviimase päeval toimus Kiltsi mõisas aktiivsetele kogu- konnaliikmetele ja Lääne-Virumaa vabaühendustele seminar „Väikesed kogukonnad suures maailmas“, kus otsiti vastust küsi- musele, milline on iga inimese ja kogu- konna roll maailma kestlikus arengus?

Sündmuse ühe eestvedaja Agne Kuimeti sõnul sõl- tub nii praeguste kui tulevaste inimeste elukvaliteet loodus- keskkonnast ja üks- teist toetavatest ko- gukondadest. „Nüüdseks on kogu maa- ilmas teadvustatud, et loodusressursid ammenduvad üha kiiremini. Heaolu suudavad luua vaid need ühiskonnad, kus majanduskasvu kõrval hakatakse hindama looduslikku tasakaalu ja tei- neteisest hoolimist.“

Arengukoostöö Ümarlaua algata- tud vestlusringide eesmärk on toetada ja innustada kogukondi, kes soovivad tegeleda kestliku arenguga ehk loodu- se ja inimeste väärtustamisega. Kiltsi mõisa kokku tulnud osalejad panid pead kokku ja arutlesid võimaluste üle aktiveerida kohalikke elanikke, tuua piirkonda tööjõudu, parandada ette- võtlus- ja valitsemiskultuuri ning tõsta igaühe kodanikuharidust ja -julgust. Leiti, et paljud asjad, millega me rahul ei ole, on tegelikult enda tegemata töö või teadmatusel põhjustatud vale- otsused. Seega on väga oluline anda

Väike-Maarja avalik ruum: ideest teostuseni

Eskisjoonis 1 (2013. aastal).

Kõik Väike-Maarja alevikku läbivad inimesed näevad, et meie keskvaljakul käib vilgas tegevus ning erinevad ekska-vaatorid ning teised ehitustegevusega seotud masinad sumisevad väljaku erinevates osades. Väljaku ääres on olemas vastav infostend, kus uudishimulik inimene saab veidi infot toimuvast. Stendilt saab lugeda, et Väike-Maarja vallavalitsus on tellija ning Lemminkäinen Eesti AS on töövõtja. Projekt, mida tehakse, on Väike-Maarja aleviku keskosa avaliku ruumi renoveerimistööd. Infostendil on veel uhke Eesti lipust puri ning ka Euroopa Liidu lipp. Need omakorda annavad tunnistust sellest, et projekti õnnestumiseks on ka suur abi EAS-i kaasfinantseerimisest. Veebruari alguses on nii sotsiaalmeedias kui ka Virumaa Teatajas paar isikut tõstata-nud teema, mis tõmbab kogu protsessi kontekstist välja üksikuid detaile ning desinformeerib avalikkust.

Seega on mõistlik anda kiire ülevaade mõnedest olulisematest sündmustest, mis võimaldavad meie avalikul ruumil uude kvaliteeditasandisse jõuda.

1.1. Väike-Maarja aleviku keskosa maa-ala detailplaneering, AS ASE töö nr M-10-01/DP, on kehtestatud Väike-Maarja Vallavolikogu 26.06.2002 otsusega nr 21. Kodulehel link <http://www.v-maaria.ee/?part=html&id=26>

Planeeringu koostamise eesmärgiks

oli anda põhimõtteline lahendus Väike-Maarja aleviku keskvaljakule ning muuta piirkond atraktiivseks elukeskonnaks, määrata Pikk tn 7, Pikk tn 1a, Pikk tn 5, Pikk tn 18 ja Tamme tn 2a kruntidele hoonestustingimused ning tehnovõrkudega varustamine. Ülesandeks oli ka lahendada aleviku keskosa asuv Rakvere – Väike-Maarja – Vägeva tee, Väike-Maarja – Simuna tee ja Tamme tänava ristmik ning liikluskorraldus. Parkimise korraldamise raames tehti detailplaneeringuga ettepanek vabastada aleviku keskvaljak parkivatest autodest ning kujundada see jalakäijate alaks. Planeeringuga tehti siis ettepanek paigutada Georg Lurichi skulptuur tema sünnikodu (Pikk tn 16, „Joosandi“ kauplus) esisele jalakäigualale. Tänapäev võrreldes on see muutunud. Kavadati Pikk tn 1a tiikide ja haljastusega ala ühendamine Pikk tn 3 asuva pargiga (J. Liivi park) ning vabadussamba pargiga, suunal keskvaljak – kirik uue kergliikluse ala, puistee, rajamine. Anti lahendusvariandid keskvaljaku ruumiliseks kujundamiseks, arvestades varem koostatud kõnni- ja jalgrattateede lahendust. **Kokkuvõtte: koostati detailplaneering, kuid kuna finantsvõimalusi ei olnud, jäi detailplaneering n-ö „sahtlisse“.**

1.2. Väike-Maarja vallavolikogu võttis 26.11.2008 vastu üldplaneeringu, OÜ Tinter-Projekt töö nr A 21-06. Link üldplaneeringule (kodulehel link: <http://www.v-maaria.ee/?part=html&id=187>).

Üldplaneering tehti küll kogu vallale, kuid selle käigus määratleti Väike-Maarja aleviku keskosa ära miljööväärtuslike alade piirid ja ka hooned ning objektid. Välja toodi ka Väike-Maarja aleviku keskosa paiknevad kultuuri- ja ajaloolise, arhitektuurilise väärtusega objektid. Eesmärgiks oli miljööväärtuslike alade säilitamine ja arendamine. Miljööväärtuslike alade kaitsmise eesmärgiks ei ole nende säilitamine muutumatuna. Nendel aladel ei ole keelatud hoonete lammutamine, ümberehitamine ja uusehitiste rajamine v.a mälestisena kaitse all olevad ehitised. Alade uuendamisel on oluline säilitada neile iseloomulik hoonestusstruktuur ning muud miljööd kujundavad asularuumi elemendid ja tegurid (tänavaruum, väljakud, siseõued, piirid, läbikäigud, pargid jms). **Kokkuvõtte: üldplaneering kehtestas üldprintsiibid, mille alusel edasisi tegevusi kavandada ning millele vajadusel rohkem tähelepanu suunata.**

1.3. Lurichi fondi halduskogu (Olev Liblikmann, Avo Part, Hans Kruusamägi, Raul Rebane, Sven Kesler ja Ilve Tobreluts) alustas 2012. aastal aktiivset tegevust, et Väike-Maarja keskvaljakule kerkiks Georg Lurichi ausammas. Halduskogu arvamus: see peab olema vääriline koht ning parim koht Väike-Maarja vallas on Väike-Maarja aleviku keskvaljak. Väike-Maarja vallavalitsus pöördus seejärel OÜ Kamp Arhitektid poole, et arutada, milline on nende val-

Reaalne foto 1 (2018. veebruar).

misolek ja motivatsioon kaasa rääkida Georg Lurichi monumendi ümbruse ala eskiisprojekti koostamiseks. Valisime OÜ Kamp Arhitektid sellepärast, et nende hulgas töötas Jan Skolimovski, kes oli seotud ka sisuliselt senise Väike-Maarja keskvaljaku detailplaneeringuga (valminud juba aastal 2002). Kohtumisel OÜ-ga KAMP ARHITEKTID selgus, et nad on asjast huvitatud ja on valmis koostama eskiislahenduse Väike-Maarja aleviku keskvaljaku alale (ala, mis jääb vallavalitsuse ette: Pikk tänav, Tamme tänav, vallavalitsuse hoone esine ala). Vallavalitsus tutvustas ka vallavolikogule ideid 27. septembril 2012 seoses võimalusega keskvaljak uue kujunduse järgi välja ehitada. **Kokkuvõtte: Lurichi halduskogu lükkas protsessi uuesti veerema ning omavalitsus on koostööpartneriks.**

1.4. Kui OÜ Kamp Arhitektid asus tööle keskvaljaku arhitektuurse lahenduse väljatöötamiseks, siis samal ajal hr Kuno Raude ja hr Lembit Palm hakkasid koostama monumendi eskiislahendust. OÜ Kamp Arhitektide poolt anti Väike-Maarja vallavalitsusele üle keskvaljaku eskiislahendus 2013. aasta maikuus (kodulehel link: <http://www.v-maaria.ee/systematic/files.php?id=5068>). Väike-Maarja vallavalitsus tutvustas seda koos arhitektidega ka Lurichi fondi halduskogule ning avalikkusele (eskiislahendus pandi välja raamatukogudesse, kodulehele ning korraldati avalik koosolek Väike-Maar-

ja valla raamatukogus) Link valla kodulehele: http://www.v-maaria.ee/index.php?part=calendar&cal_day=20-5-2013. Sellest kirjutas ka Virumaa Teataja: link <https://virumaateataja.postimees.ee/1251246/georg-lurichi-valiak-tuleb-esinduslik>. Monumendi eskiisi autorid hr Kuno Raude ja hr Lembit Palm koostasid monumendi eskiisjoonise. Mälestussamba skulptuurse osa loomises on aluseks võeti 1903. aastal Amandus Adamsoni poolt tehtud skulptuur „Champion Lurich“ ning eskiisi autorite poolt määrati tal-le keskvaljakule sobiv suurus. Lisaks moodustab Lurichi kuu ühe esteetiliselt sobiva ja sisuga terviku, toetudes graniidist maakerale, mis omakorda toetub sümboolsele maadlusmatile. Ka seda tutvustati vallavalitsuses, avalikkusele, Lurichi fondi halduskogule. **Kokkuvõtte: valmisid keskvaljaku ja monumendi eskiislahendused, mida tutvustati avalikult paljudele sihtgruppidele: eskiisjoonised olid kättesaadavad valla kodulehel, raamatukogudes ning seda tutvustati ka Väike-Maarja raamatukogus avalikul koosolekul.**

1.5. Eskiislahendustest reaalse ehituseni oli

Väike-Maarja avalik ruum: ideest teostuseni

Eskiisjoonis 2 (2013. aastal).

oli Maanteeamet. Vastavalt Maanteeameti soovitudele oli vaja ehitusprojekti lahendada ka liiklustravalisuse küsimus. Sellest oli vaja teha ka muudatusi esialgsesse eskiislahendusse. Lisaks oli ja on projekti mõte, et keskväljaku uus lahendus annaks võimalusele olla n-ö koostööpartneriteks ja ka kasusaajateks kõigil keskväljaku vahetus läheduses tegutsevatel ettevõtjatel ja organisatsioonidel. Väike-Maarja avaliku ruumi rekonstrueerimisala on suurem ehk ta moodustab ühe terviku koos tiikide ümbrusega. Kogu ala väljaehitamiseks koostati ehitusprojekt ka tiikide alale. Tiikide ümbruse ala projekti autoriks on OÜ Kivisiilla.

Kokkuvõte: valmisid avaliku ruumi ehitusprojektid, mille kooskõlastasid kõik piirinaabrid, sh Maanteeamet.

1.6. Väike-Maarja vallavalitsus esitas taotluse EAS-i nn PKT meetmesse (Piirkondliku konkurentsivõime tugevdamise toetusmeede). Oluliseks tugevuseks kujunes erinevate koostöögruppide ühine vajadus Väike-Maarja aleviku avalikule ruumile uus kvaliteet anda. Võib pidada heaks õnnestumiseks, sest väga tihedas konkurentsivõime otsustas EAS Väike-Maarja vallavalitsuse taotlust toetada summaga 935 000 eurot. Projekti kogumaksumus on 1,6 miljonit ning ehitus on hetkel teostamisel. Peatöövõtja on YIT Infra Eesti AS (enne Lemminkäinen Eesti AS, nimevahetus toimus 2018. jaanuaris). Ehituslepingu lõpptähtaeg on juuli 2018. Lisaks

eelnevale tegeleb Väike-Maarja vallavalitsus Georg Lurichi monumendi teemaga, mille püstitamine on kavas 22. aprillil 2018. **Kokkuvõte: erinevate poolte koostöö on viinud selleni, et 20 aasta tagune „unistus“ on saamas reaalsuseks.**

Lisaks eelnevale on siin küsimuste-vastuste vormis püütud anda vastused keskväljaku teemal tekkinud küsimustele:

2. Kas keskväljakule planeeritud istumisala asukoht on muutunud võrreldes esialgselt kavandatuga?

Ei ole. Istumisala, mille asukoha ja suuruse eskiislahenduse töötasid välja OÜ KAMP Arhitektid 2013. aastal, on täpselt samas kohas olnud kogu aeg.

3. Kas OG Elektrale kauplusele ehitatakse avaliku raha eest parklat?

OG Elektra kaupluse esine plats kuulub Väike-Maarja vallale. Seal asuv parkla rekonstrueeritakse Väike-Maarja avaliku ruumi väljaarendamise projekti teostamisel. EAS-i toetuse abil on projekti fookuses parendada aleviku keskosa vahetus läheduses paiknevate hoonete ligipääse. Lisaks OG Elektra hoonetele paranevad parkimiskohad ning juurdepääsud paljudele ettevõtetele: näiteks OÜ Joosandi kasutuses olevale ärihoonele, Tamme tänaval paiknevatele ettevõtjatele, aga laheneb ka Sisekaitseakadeemia probleem parkimisega. Kindlasti ka vallavalitsuse, muuseumi ja ka õppekeskuse hoone.

Tegevused toimuvad kinnistutel, mille omanik on Väike-Maarja vald või Maanteeamet. Maanteeameti kinnistutel tehtavaid töid ei rahasta EAS.

4. Kas kogu keskväljak puhastatakse autodest või mitte?

Ala, mis ümbritseb kavandatavat Georg Lurichi monumenti, muutub ainult jalakäijate alaks. Vallamaja ees autodega sõita ei võimaldata ehk keskväljak muutub autovabaks.

5. Kas ehitustegevus avaliku ruumi projekti väljaarendamisel on ebaseaduslik?

Ehitustegevus on seaduslik. Ehitustegevuse aluseks on ehitusluba. Ehitusloa on välja andnud Väike-Maarja vallavalitsus 2017. aastal. Ehitusloa alus on OÜ Tinter-Projekti ja OÜ Kivisiilla poolt koostatud ehitusprojektid. Ehitustegevust teostab avaliku ehitushanke võitnud YIT Infra Eesti AS (nimi muutus 2017. jaanuaris, enne Lemminkäinen Eesti AS).

6. Kas OÜ Kamp Arhitektid poolt esitatud eskiislahenduse projektisioon oli eksitav?

Kindlasti mitte. OÜ Kamp Arhitektid poolt koostatud visualisatsiooniga on võimalik tutvuda valla kodulehel ning selles on toodud välja nii olukord 2013. aastal kui ka pakutud lahendused. Kodulehe link: <http://www.v-maarja.ee/systematic/files.php?id=5068> Täna

Reaalne foto 2 (2018. veebruar).

on võimalik ka reaalselt keskväljakul vaadata ning hinnata proportsioone, siis saab igaüks ise hinnata, kas 2013. aastal teostatud visualisatsioon on eksitav. Eskiisjoonis annab küllalt hea ülevaate reaalsest ehitustegevusest ning pilt räägib rohkem, kui tuhat sõna. Palun hinda piltide järgi selle väite tõesust: eskiisjoonis 1 (2013. aastal) ja reaalne foto 1 (2018. veebruar); eskiisjoonis 2 (2013. aastal) ning reaalne foto 2 (2018. veebruar). Kui istumisala saab

betoneeritud, siis võetakse betooni saalungid ära ning istumisala on veelgi madalam. Soovitame huvitatutel tutvuda kõikide eskiisjoonistega ning lugeda ka sisu.

Juhul kui Teil tekib veel küsimusi, siis palun võtke Väike-Maarja vallavalitsusega ühendust ning anname Teile igakülgselt tagasisidet.

Indrek Kesküla
Vallavanem

Arhitekt Kuno Raude (pildil) ja skulptor Lembit Palm töid 2012. aasta detsembrikuus Väike-Maarjasse vineerist välja lõigatud Georg Lurichi skulptuuri kujutise kavandatavates mõõtmetes, et leida sellele keskväljakul sobivaim koht ja asend. Foto: Ilve Tobreluts

lülise teostatud. Miks?

Avalikkus andis 2002. aastal detailplaneeringu menetlemise protsessis oma heakskiidu volikogu otsuse näol täna kehtivale planeeringulahendusele – ei autodele keskväljakul!

2012. aastal otsustati alustada Lurichi monumendi rajamisega vallamaja ette. 2013. aastal koostati seoses sellega uus planeeringulahendus, mille koostasid KAMP arhitektid Jan Skolimovski juhtimisel. Arhitektid (lk 5) <http://www.v-maarja.ee/systematic/files.php?id=5068> paigutasid Lurichi monumendi platsi keskele, sellest paremale paigutati tribüün ja tribüünist edasi Grossi poe ette jalakäijate ala ja parkla autodele. Grossi poodi eraldas parklast 2-realine puudeallee, mis avas vaate kirikule. Tribüün istumisalana planeeriti vallamaja ette, tagumine sein vallamaja seinaga ühel joonel. Lisaks esitas vallavalitsus EAS-le projektitaotluse aleviku keskosa avaliku ruumi arendamiseks, mille ees

Koolitants 2018 maakonnavor lõppes VMG 9. klassile edukalt

28. jaanuaril 2018 toimus Kohtla-Järvel Koolitants 2018 maakonna voor ehk Ida- ja Lääne-Virumaa tantsupäev. Esindatud oli ka Väike-Maarja gümnaasiumi 9. klass, kes tuli tagasi eripreemia ja publiku lemmiku tiitliga.

28. jaanuari hommikul kell 8 kogunesid Väike-Maarja gümnaasiumi 9. klassi tüdrukud veel kord Väike-Maarja spordihoonesse, et eemaldada viimsed eksimused oma tantsust Greipi loole „Vihma loits”. Seejärel hakkasid nad sõitma Kohtla-Järvele. Jõudes Kohtla-Järve kultuurimajja, jäi neil veel tund peaproovi alguseni.

Foto: Geidi Kruusmann

Peaproov möödus äpardusteta. Eliis Mätas, üks tantsijatest, kommenteerib peaproovi järgmiselt: „Enne lavale astumist oli väikene närv sees, et kuidas hakkama saame, kuid esimeste taktide järel see kadus. Lava tundus väga kodune ning naeratus tuli iseenesest näole. Tõelist esinemist publikule ja žüriile ma pärast peaproovi enam ei kartnud. Ma usun, et naeratus tõi näole ka teadmise, et tantsin Kohtla-Järve kultuurimaja laval koos oma klassiõdedega.”

Koolitants ühines Eesti 100 sünnipäevapeoga ning sellest tulenevalt oli festivali teemaks Kingitused Eestile. Tantsufestivalil toimus sel aastal 14 maakondlikku tantsupäeva. Erilist tähelepanu sünnipäeva-aastal pööras Koolitants tantsude helikujundusele. Eesti-, laste-, kooli- ja vabatantsu žanrites oli sel aastal kohustuslik kasutada eesti heliloojate loomingut ning show-, tänav-, kaasaegse džassi ja rahvaste tantsude žanrites oli see soovituslik.

Ettetantsimine läks 9. klassil väga hästi ja vigadeta. Saavutati eripreemia

teemal „ajaloo sisukas tõlgendamine tantsu kaudu” ja publiku lemmikuna pääs internetihääletusele, mis võinuks anda otsepääsu finaali. Viimast kahjuks siiski ei juhtunud. Internetihääletusele pääsemine on VMG-s esmakordne, kuid Koolitantsu eripreemia töid koolile ka eelmise aasta Tüdrukute Tantsupeo üldvõitjad.

Tants „Vihma loits” on ise mõeldud ja kokku pandud kehalise kasvatuse tundides. „Vihma loits” kujutab eestlaste ajalugu, kuidas talurahvas sai oma maa – muidugi kasvatatakse põllul ka vilja, ja vilja kasvatamiseks on vaja vihv-

ma! Tants valmis koolisiseses Tüdrukute Tantsupeo jaoks, kus premeeriti tüdrukuid GRAND PRIX’ga ja saadeti kooli esindama Koolitantsu võistlusele.

Tüdrukute käest lähemalt uurides, mis tunne oli laval publikule ja žüriile tantsida, tuli vaid positiivset tagasisidet. Nad olid väga õnnelikud, et nii kaugele jõudsid.

Peale Väike-Maarja valla tüdrukute osales Koolitantsul Ida- ja Lääne-Virumaalt veel mitmeid tantsutruppe erinevatest tantsužanritest. Väike-Maarja gümnaasium on tantsuvõistlusel osalenud juba aastaid.

ETV2 toob Ida- ja Lääne-Virumaa tantsupäeva televaatajateni 25. veebruaril, kus saame näha ka 9. klassi tantsu.

Koolitantsu finaalkontserdid toimuvad Paides, 14.-15. aprillil.

Väike-Maarja gümnaasiumi 9. klassi õpilased:

Ege-Ly Petermann
Eliis Mätas
Emma Laansalu

Väike-Maarja õpilased näitasid TV 10 Olümpiastarti vabariiklikul etapil head vormi

27. jaanuaril toimus Tallinnas TV 10 Olümpiastardi vabariiklik II etapp. Väike-Maarja Gümnaasiumi võistkond esines üpris edukalt. Koolide üldparemuse tabelis säilitasime 11. koha, aga vahed järgnevate koolidega suurenesid oluliselt. Seega sai tehtud jälle sammuke Pärnus toimuva suvise finaali võistluse suunas. Igal alal oli osalejaid 70-80!

Aivar Ellam oli vanemate poiste tõkkejooksus kolmas ja kaugushüppes 14., Kati-Ly Randviir noo-

Aivar Ellam.

Foto: Eesti Kergejõustikuliit

remate tüdrukute kaugushüppes neljas uue koolirekordiga 4.54 ja tõkkejooksus samuti uue rekordiga kahekümne kolmas. Oma tubli panuse andsid ka meie teised osalenud õpilased: Getrin Raudsepp, Andriana Ingeroinen, Karolina Alt, Hugo Hurt ja Henri Eenpuu, kellest enamus püstitas isikliku rekordi. Eelviimane ehk III etapp toimub 7. aprillil Tartus.

Tauno Tihti

Väike-Maarja gümnaasiumi kehalise kasvatuse õpetaja

Meie gümnaasiuminoored võtsid vastu väljakutse “Eesti tantsib”

Meie gümnaasiuminoored liitusid projektiga „Eesti tantsib”, mille eesmärk on kutsuda kogu Eesti tantsima ja teha sel kombel vabariigile kingitus.

“Eesti tantsib” projekt jätkab Soome 100. aastapäeva tähistamiseks ellu kutsetud kampaaniat “Koko Suomi tanssii”. Et Eesti tähistab ka oma 100. sünnipäeva, siis otsustasid Soome-poolsed korraldajad, eesotsas projektijuht Riitta Aittokallioga, mõtte eestlastele edasi kinkida.

Väike-Maarja gümnaasiumis on alates käesolevast õppeaastast lisaks rahvatantsu-huviringile gümnaasiumiosas ka rahvatantsu valiktund. Selle raames saigi igaüks valida viie tantsu hulgast endale sobiva. Kõigepealt õpitakse tants selgeks rühmas ja seejärel õpetatakse ka teistele. Seejärel salvestame videod ning siis kutsume juba kõiki oma tuttavaid ka kaasa tantsima.

Ühtlasi oli meil võimalus ühe tantsu loojaga lähemalt tuttavaks saada ja 6. veebruaril käis meil külalistundi andmas eesti tantsu autor koreograaf Liisa Laine. Tund algas kerge soojeendusega ja sujus mõnuses õhkkonnas. Noored olid tublid ja pälvisid Liisalt tunnustuse. Väike-Maarjas sündinud koreograaf, kes on Alar Kotli lapselapselaps, imetles ja kiitis ka meie sportimisvõimalusi ning vastas tunni lõpus noorte küsimustele.

Kivi kotti

Aasta 2018 – Eesti Vabariigi sünnipäevaaasta on täies hoos. Kõigi eestlaste tegemised nii välis- kui ka kodumaal on tähtsa juubeli hõngulised.

Nii ka Simuna koolis. Koolimaja aknad on juba ehitatud rukkilillemotiiviga, õpilased harjutavad hümnit ja isamaa laule, loevad igaüks sada juttu ja meisterdavad Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks tordi.

Lõpuks sadas ka vägev ja valge lumevaip maha ja päikesepaistelisel selgetel ilmadel saab pidupäevase sini-must-valge rüü selga tõmmata ka meie armsa isamaa loodus. Lapsed rõõmustavad, et saab kelgutada ja suusata. Tõsi, kahjuks mitte kõik. Nii mõnigi preili või noorsand ei taha neid imelikke lauajuppe enda jalgade külge klammerdada, sest see olla ikka väga nõme. Õpetaja visa selgitustöö ja isiklik eeskuju suudab siiski ka kõige pessimistlikumad õpilased vähemalt lausmaal liuglema saada. Eestimaa talv oma puhta valge lume ja parajalt mahedate külmakraadidega on tervisesportlase jaoks tõeline väärtus. Suusatamine on aga tegevus, mis arendab pea kõiki lihasgruppe. Parim viis end saabuvaks kevadeks ja suveks rannavormi viia.

Miks minu jutul pealkirjaks „Kivi kotti“ on? Sellepärast, et mõned aastad tagasi maalisisid õpilased ühes suvises öölaagris kividele. Kasutuses olid meie rahvuskivid – paekivid kui ka tavalised põllukivid. Õpetajatetoa riulilit jäid kaunistama üks tammelehega ja teine sinimustvalgeks võõbatud kivi. Selleks, et koolielu õpetajate jaoks liiga murelikuks ja raskeks ei muutuks, otsustasid head kolleegid: „Simuna õpetajad

teevad juubeliaasta puhul 100 tempu“. Mõeldud tehtud! Kivi kotti – soovitakse ju ikka rändurile või heale sõbrale/tuttavale, kui viimane kuhugi reisib või sõidab. Kuna õpetajad pärast tööpäeva lõppu harilikult koju sõidavad, sobib ideaalselt salakesi kolleegile rahvuslik

iaal olnud ja seda tuleks täiel rinnal nautida, mitte nuriseda selle üle, mida meil pole. Ja Helle Meri soovitus eestlastele on, et katsuge juubeliaasta pärast olla üksteise vastu sallivamad ja sõbralikumad.

Koostöös ja õlg õla kõrval kaaslast mõista püüdes oleks meie rahvakilluke veel palju tublim ja toekam kui naabri või sõbramehe kõri närides.

Jaauarikuu ja pool veebruari on kulgenud meie koolielus suhteliselt rahulikult. Mõned sündmused siiski on.

9. ja 24. jaanuaril käisid meie õpilasfirmade esindajad Väike-Maarja noortekeskuses koolituspäevadel.

19. jaanuaril sõitsid lasteaia vanema rühma lapsed ja algklasside õpilased Laekverre tsirkuseendust vaatama.

20. jaanuaril osales Simuna kooli võistkond koosseisus Kert Karm, Joosep Viiksaar, Carl Randmets, Kristjan Jaago, Andry Pent, Karl Sokk ja Adrian Parko Tartus FLLi

võistlustel. Õpilasi juhendasid õpetajad Liis Danilas ja Liivika Harjo. Õpetajaid juhendas Velle Taraste.

3. veebruaril osalesid piirkondlikul bioloogiaolümpiaadil Jonete Visnapuu, Renita Priks, Mia Lota Maasik ja Henry Hiire.

10. veebruaril osales piirkondlikul ajaloo-olümpiaadil Karel Nõmmiste.

13. veebruaril tähistasime vastlapäeva ja **14. veebruaril** sõbrapäeva. Nendest üritustest tuleb lähemalt juttu järgmises lehenumbri.

Lõpetuseks ütlen kogu vallarahvale nagu telereklaamis: „Hakkame sättime, varsti on 24. veebruar!“

Simuna kooli direktor
Kaja Põldmaa

Rakke Robootikute jaanuarikuu 2018

Meie uus aasta algas uue hooga. Tänu PRIA Leader meetme toetusele jõudsid meile kohale droonid, mille taltsutamisega oleme nüüd usinalt ametis. Droon.ee meeskond viis meile 26. jaanuaril läbi ka koolituse neilt ostetud uute droonide käsitlemiseks. Seoses uute seadmetega on tekkinud ka uued probleemid ja uued kuuartiklid, nagu LiPo akude hoiustamine, varuakude soetamine, tarkade laadijate valimine jm. Ottime eksperte, kes oskaksid meile nõu anda, et ei peaks ise nullist „jalgratast leiutama“ hakkama. Meie kontakt: rakkerobootikud@gmail.com

Droonide kõrvalt suutsime siiski edukalt valmistuda ka FIRST LEGO League poolfinaali võistlusteks. Võistlustel osales nii 3.-5. klassi meeskond Rakke Robood kui ka põhimeeskond Rakke Robootikud. Viimases neist oli nii veterane (6. hooaeg) kui ka algajaid (1. hooaeg). Samuti esines nii vanuseline kui kooliline erinevus (6-17aastased õppeasutustest Rakke lasteaed Leevike, Rakke kool, lõgevamaa gümnaasium ja Koeru keskkool). Nii eripalgeline, kuid hästi toimiv meeskond jäi silma ka hindajatele, kes meid premeerisid Lõuna-Eesti esimeses poolfinaalis Tartus Põhiväärtuste kategoorias II koha karikaga ning kutsusid tagasi finaali. Saame sinna sõita koos teiste Lääne-Virumaa meeskondadega: Väike-Maarja meeskonna „Tulnukad tulevikust“, Tamsalu-Rak-

Rakke Robootikud.

Rakke Robood. Foto: 2 x Erakogu

ke ühismeeskonna „TamRa“, Kadrina meeskonna „Robootikaministeerium I“, Vinni meeskonna „Vinni Hüdrohaid“ ja Tapa gümnaasiumi meeskonnaga „TG Sõdalased“. Finaal toimub 10. ja

Leelo Ambos
Rakke kooli õpetaja

Kiltsi õpilased harjutavad usinalt judotreeningutel

Looksvast õppeaastast saavad Kiltsi põhikooli noorema vanuseastme õpilased osa võtta kooli ruumides toimuvatest judotrennidest. Samuti omandavad võitluskunste kooliga ühes majas tegutseva lasteaia spordihuvilised mudilased.

Laste treener on spordik

SADA AASTAT TAGASI EESTIS

Olavi Lossi väljavõtteid tema erakogus olevatest 1928. aasta trükistest „Kümme aastat Eesti riiklikku iseseisvust“ ja „Kümme esimest aastat: Eesti iseseisvuse 10. aastapäeva mälestusi ja nähteid“.

Meie esiisad on sajandeid püüdnud saada oma iseseisvust ja vabadust. See on kestnud läbi pikkade ja raskete katsumuste. Teoks sai see alles eelmise sajandi alguses.

Eesti rahvaesindajate pealekäimisel Peterburis sai eesti rahvas ajutise koduse omavalitsuse Vene Ajutise Valitsuse kinnitusel 30. märtsil 1917.

1917. aasta oktoobrirevolutsioon Venemaal nõrgendas nende sõjalist jõudu. Teades, et läänest liiguvad Saksa väed Baltikumi poole, leidsid meie põrandaalused poliitikud, et on sobiv aeg Eesti iseseisvaks riigiks kuulutada. Sellise otsuse tegi Maapäeva Vanemate Nõukogu 31. detsembril 1917 ja 1. jaanuaril 1918.

Alles 21. veebruaril anti välja MANIFEST. 23. veebruaril see paljundati Pärnus Maaliidu maakonna komitee arvel, 20000 eksemplari, mis läks maksma 700 rubla. Pärnus seepärast, et Vene sõjaväeosad olid Pärnust just lahkunud Tallinna poole ja Tallinnas oli veel võimul enamlaste täidesaatev komitee eesotsas Anveltiga. Seepärast loeti Pärnus esimest korda MANIFEST rahvale ette.

Akt Eesti Demokraatlise Wabariigi väljakuulutamise kohta Pärnu linnas 23. (10.) veebruaril 1918. a jõudis Pärnu linna Eesti Maapäeva Vanemate Nõukogu saadik h-ra Jaan Soop ja tõi Eesti Maapäeva Vanemate Nõukogu poolt 21. (8.) veebruaril 1918. a välja antud ja selle akti juure pandud Manifesti Eestimaa rahvastele väljakuulutamiseks Pärnu kreisis ja linnas. Manifesti ettelugemine pandi Eesti Maapäeva liikme h-ra Hugo Kuusneri peale. 23. (10.) veebruaril 1918. a kell 8 õhtul luges h-ra Kuusner „Endla“ rahvama ja rõdult avalikult Manifesti Eestimaa Rahvastele ette, millega Eestimaa Manifestis määratud piirides 21. (8.) veebruarist 1918. a. iseseisvaks Demokraatlikeks Eesti Vabariigiks kuulutatakse.

Üleval ettetoodud tööelusid kinnitame oma allkirjadega.

Käesolev akt on kolmes alguskirjas valmistatud, millest üks Eesti Maapäevale, teine Pärnu linnavalitsusele ja kolmas Pärnu maakonnavalitsusele saadetud on ja alal hoitakse.

Pärnu linnapea abi: J. Hansen (ja veel 16 allkirja)

EESTIMAA PÄÄSTMISE KOMITEE Päevakäsk nr. 1.
EESTIMAA RAHVALE ja EESTI SÕJAVÄELE

Eesti Maapäeva Manifestiga on Eesti iseseisvaks vabariigiks kuulutatud ja valitsemise kõrgem võim Eestimaa Päästmise Komitee kätte antud.

Et Eesti vabariik iseseisvuse Manifestis käesolevas sõjas erapooletuks on kuulutatud, siis ei tohi Eesti sõjavägi ega ükski Eesti kodanik Vene-Saksa sõjast milgi viisil osa võtta.

Vene rahvakomissaride mobilisatsiooni käsu kuulutame Eestis tühjaks ja maksvusetak.

Kõik üleüldise valimisõiguse alusel valitud maa-, linna- ja valla-omavalitsuse asutused peavad ajaviitmata oma katkestatud tööd jätkama ja vägivaldselt nende asemele astunud nõukogud, komiteed ja kõiksugu teiste nimetustega asutused tulevad kõrvaldada.

Seadusliku omavalitsuse esitaja nõudmisel peavad Eesti sõjaväed ja miilits selle käsu läbiviimiseks kõigi abinõudega kaasa aitama.

Kirjutame kõigile ametnikkudele ja kodanikkudele, kus nad ka ei teeniks,

ette, kõik abinõud tarvitusele võtta, et Eestist mitte mingsugust riigi varandust välja ei veetaks ja ei hävitataks, sest see varandus on nüüdsest peale Eesti vabariigi omandus.

Komitee: K. Päts, J. Vilms, K. Konik

EESTIMAA PÄÄSTMISE KOMITEE
Päevakäsk nr. 2.

Käseme kõigis Tallinna kirikutes esmaspäeval, 25. veebruaril 1918. a kell 9 hommikul Eesti Maapäeva Manifest Eesti vabariigiks kuulutamise asjus rahvale ettelugeda ja rahva kokkukogumiseks kiriku-kellasid helistada.

Käseme kõiki koolidirektori ja koolijuhatajaid õpilastele Manifesti ettelugeda ja siis esmaspäev pühapäevaks kuulutada.

Tallinn, 24. veebr. 1918. a.

Komitee: K. Päts, J. Vilms, K. Konik

EESTIMAA PÄÄSTMISE KOMITEE
Päevakäsk nr. 3.

Enamlaste võimuvalitsus on lõppenud. Kuulutame tühjaks kõik käsukirjad, millega vägivaldselt kõiksugu asutuste varandused ära on võetud ja käseme need endistele omanikkudele tagasi anda. Iseäranis toorelt rikuti usuvabadust ja riisuti Oleviste koguduse tema kirik.

Oleviste kirik on tänasest peale jälle tema seadusliku omaniku, Oleviste koguduse päralt.

Tallinn, 24. veebr. 1918. a.

Komitee: K. Päts, J. Vilms, K. Konik.

EESTIMAA PÄÄSTMISE KOMITEE
Päevakäsk nr. 4.

Kõik sõjaväe-teenijad eestlased, kes 1913. aastal ja hiljem liisku võtsid ning teenistusse vastu on võetud, peavad 1. märtsiks s.a. Eesti sõjaväe jagudesse, kus nad teenisid ehk Eesti jalaväe diviisi staapi Narva maanteel nr. 52 ilmuma.

Kes tähendatud ajaks ei ilmu, see tunnistatakse sõjaväe-jooksikuks ja antakse sõjakohtu alla.

Tallinn, 25. (12.) veebr. 1918. a

Komitee: K. Päts, J. Vilms, K. Konik.

Teadaanne
Kõik Tallinnas viibivad eesti sõjaväelised peavad 25. veebruaril s.a. kell 12 ilmuma järgmistesse kogumispunktidesse:

1) Jalaväelased – end. Riigipanga majas.
2) Suurtükiväelised – end. Kindluse suurtükiväe staapi (Laiial uul. 15).
3) Ratsaväelised – Toomkooli turnisaali.

Tallinn, 24. veebr. 1918. a.

Tallinna komandant Rotschild.

EESTI WABARIIK 100

</

CAVEANT CONSULES!

Juhan Kuke artikkel 1928. aasta trükistest „Kümme aastat Eesti riikliku iseseisvust“

Saksa okupatsiooni hädadoht ühelt poolt ja Vene enamline anarhia teiselt poolt olid selleks tõukejõuks, mis Eesti riiklisse iseseisvuse mõtte valminemist ja küpsemist omal ajal kiirustas ja rahva hinge salajamates sügavustes peituva rippumatuse aate avalikult põlema süütas.

Jõudes ilmaajalooliste sündmuste keerises oma saatuse ristteele, valis Eesti rahvas tee, millele võis järgneda kas otsustav võit või lõplik kaotus.

Ajalugu on meid võidu vääriliseks tunnustanud: meie pühitseme tänavu oma iseseisvuse kümnendat püha.

Kuid valvake konsulid, – erakondade teenäitajad ja juhid, – et ei kustuks see püha tuluke, mis 1917.–1918. aastal rahva hinges loitma löi.

Riigi rippumatuse ja iseseisvuse alalhoidmine ja kindlustamine nõuab kogu rahvalt ja tema juhtidelt sama kindlat ja kangelasmeelset otsustamisvõimet ja püsivat tööd, nagu riigi loominegi.

Meie riigi laevukest meelitavad siireeni nii paremalt kui pahemalt poolt.

Kui kustub rahva hinges püha iseseisvuse tuli, siis kaob ka see õige tuluke, mille suunas oma laeva suudame läbi juhtida igasugustest kitsustest ja karidest.

Caveant consules!

Juhan Kukk

seltsimajas koguteost **“Juhan Kukk – iseseisvusemõtte sõnastaja”** (koostaja Elle Lees).

Trivimi Velliste on raamatu taga-kaanel sõnastanud Juhan Kuke olulisuse Eesti riigi rajaja ja suunanäitajana: “Oleme elanud sellel maal tuhandeid aastaid. Oma riigi rajamiseni jõudsime veidi vähem kui sada aastat tagasi. Juhan Kukk sõnastas meie riigi mõtte, kirjutades „Iseseisvuse manifesti“ algteksti. Vabadussõja ajal pani ta aluse Eesti rahale. Vabariigi algaastatel oli Juhan Kukk Riigikogu esimees ja riigivanem – Eesti riigipea. Mees, kes rääkis vähe, aga tegi palju, andis asendamatu panuse Eesti demokraatliku majanduse ühe alustala – ühistegevuse edendamisse. Riigi ühe kõige välja-paistvama rajajana oli Kukk stalinlikule Nõukogude impeeriumile talumatu – ta suri märtrina Eesti Vabariigi eest Põhja-Venemaa vangilaagris. Oma riigi sünni tegi meid peremeesrahvaks meie omal maal. Käesolev raamat – kokkuvõtte Juhan Kuke elutööst – püüab lunnastada osakest tänuvõlga Eesti tänase vabaduse eest.”

Avispea kogudus kinkis Väike-Maarja muuseumile ennesõjaaegse Eesti lipu

28. jaanuaril toimunud jumalateenistuse käigus kinkis Avispea vabakogudus EV100 puhul oma ennesõjaaegse Eesti lipu Väike-Maarja muuseumile. Koguduse nimel lippu muuseumile üle andes ütles pastor Eerek Preisfreund, et muuseum on selle väärika lipu säilitamiseks ja ka eksponeerimiseks sobivaim koht.

Nõukogude ajal oli lippu alles hoidnud eakas koguduse liige Linda Roosipuu, kes säilitas lippu lahtiharutatuna, iga värvi paan omaette riidetükina. Kui sini-must-valge möödunud sajandi lõpukümnetel Eestis taas lehvima hakkas, õmbles Linda Roosipuu lipu kokku ning andis siis ühel päeval selle kalli ja väärtusliku eseme Avispea koguduse eelmisele pastorile Enn Palmikule.

Lipu loo rääkis Avispea koguduse juhatase liige Liili Heinla. Tema sõnul hoidis Linda Roosipuu lippu kõik need aastakümned salajas ning keerulistel aegadel ei teadnud ka pere liikmed, mis riidetükid need lahtiharutatud paanid õieti olid.

Mõneastase lapsena oli Liili Heinla eelmise sajandi kolmekümnete aastate lõpus olnud tunnistajaks ka lipuvaru paigaldamisele Avispea kiriku aeda: „Kiriku aias oli ilus pikk ja valge lipumast, mille paikapannemist ma sõstrapöosa alt uudishimulikult jälgisin. Lipuvarras ise maaga ühenduses polnud, vaid kinnitus pikkade poltidega kahe samba vahele. Silme ees on kolm-neli meest, kes tõstsid varda alumise otsa nii kõrgele, et selle sai alumise poldiga paigale kinnitada. Siis hakkasid mehed varrast püsti tõstma. Ühel pool olid tõstjad pika varre otsas oleva kaheharulise hargiga

tõstmas, teisel pool olid mehed kõiega tõmbamas. Oli pusimist, aga püsti saadi ning ruttu-ruttu leidis ka ülemine polt oma koha ja varras oligi kindlalt paigas. Varda tipus oli üks rattake, mille peal jooksis valge nõör. Selle abil tõmmati lipp üles. Oli lipp paigas, kinnitati nõör all ühe metallist aasa külge. Mälus on see esimene lipu vardasse tõmbamise proov ja veel mõned heiskamised tähtsate päevade puhul. Meeles on, et kui lippu polnud, siis see ülemine rattake kõrges armsasti tuule käes.”

Väike-Maarja muuseumile andis Eesti lipu üle Avispea vabakoguduse pastor Eerek Preisfreund koos koguduse juhatase liikmetega, selle võtsid vastu muuseumi juhataja Marju Metsman, vallavanem Indrek Kesküla ja Avispea külanem Raul Oja.

Kokkusaamisel olid kõne all ka mitmed Avispea küla ühised ettevõtmised. Suur soov on luua seal traditsioon eelmisel aastal alguse saanud sõbrapäeva matkast. Ka seekord plaanitakse külakogukonna liitmisega ja külaga tutvavaks saamiseks ühine matk läbi viia veebruarikuus. Matka marsruuti seekord mõnevõrra muudetakse ning matkalistel on võimalik valida nii pikema kui lühema teekonna vahel.

Koostöös Marju Metsmaniga on koostamisel Avispea küla raamat. See kirjutatakse kokku külaelanike mälestuste põhjal ja ei räägi mitte niivõrd külas olevatest objektidest, kui külaelanikest ja nende lugudest.

Ilve Tobreluts

Lipu üleandjad ja vastuvõtjad: külanem Raul Oja, Väike-Maarja muuseumi juhataja Marju Metsman, vallavanem Indrek Kesküla, vabakoguduse juhatase liikmed Riina Tali, Tiina Rammo, Ülle Kippel ja Liili Heinla ning pastor Eerek Preisfreund. Foto: Andreas Preisfreund

Pidulik vabaõhuaktus

Euroopa kultuuripärandi aasta Eesti 2018

2. Minevikupärandi tuules

Sissejuhatus jaanuarikuu Väike-Maarja Valla Infolehes

Kultuuripärand on valik minevikust, tänapäeva välja jõudnu, midagi, mis aitab meil eristuda ja luua oma identiteet. Väike-Maarja mail on elanud ja töötanud inimesi, kelle jälgid püsivad eestlaste loos, sajandivanuse Eesti loos. Pandivere kõrgustiku piirkonda on läbi ajaloo kerkinud ehitisi, mis ühendavad meelsust, kujundavad suhtumist. Siia on istutatud puid ja rajatud terveid salusid. Kultuuripärand – nii vaimne kui aine – seob näiteks nii pühasid hiisi kui kristlikke kirikuid ja vägevaid oreleid, omaaegset maa-Estoniat ehk Väike-Maarja Seltsimaja, kirjanik Anton Hansen Tammsaare kunagist kooliteed. Nagu Raul Rebane detsembrikuu Väike-Maarja Õhtukoolis ütles: meie lugudes korduvad Georg Lurich ja Karl Kaddak, Väike-Maarja parnass ja seltsimaja, Struve geodeetiline kaar, Kellavere ja Emumägi, Pedja jõe läte ja puhas vesi. Meie lugu kujundab endiselt ettevõtlikkus ja uuendusmeelsus, mille kandjateks seltsielus on mitmed tugeva ajaloolise taustaga kodanikeühendused.

Anton Hansen Tammsaare – 140
Tänavu tähistame Eesti kirjandusklassik Anton Hansen Tammsaare 140. sünniaastapäeva. Kirjaniku noorepõlve jääb ka Väike-Maarja ajajärk, mil noormees Anton Hansen oli Väike-Maarja kihelkonnakoolis aastatel 1892-94 ja 1896-97 Jakob Tamme õpilane. Nii võib Väike-Maarja muuseumi klassitoa kohta öelda, et see on paik, kus kohtuvad kolm vägevast – kihelkonnakooli juhataja Jakob Tamm lugus kihelkonnakooli õpilasele Anton Hansenile Juhan Liivi.

Väike-Maarja Keskkooli omaaegne kirjandusõpetaja Eduard Leppik asus 1950. aastatel otsima siinseid Tammsaare jälgi. Tol ajal olid tulevase kirjaniku Anton Hanseni kihelkonnakoolikaaslastest veel elus vaid Anna Maria Veerbaum, Liine Reise (kooliaegse nimega Vahlberg) ja Marta Palmberg (kooliaegse nimega Oldermann). Anton Hansenit mäletati tagasihoidliku ja lugemishimulise noormehena, kes oma magamiskohaks oli valinud koolimaja magamisruumist aknaaluse kolmekordse nari kõige ülemise korruse, et lae all iimavale valguseallikale ligemal olla. Vahel kasutanud ta lugemiseks isegi kuuvalgust, sest petrooleumilamp kustutatud klassiruumis pärast õppimise lõppemist, magamisruumis aga pärast öörahu väljakuulutamist. Kui päevad kevadel juba pikemad, istunud ta ammu enne äratamist akna all, raamat pihus. Pärast soojade ilmade saabumist lugenud Anton Hansen päikesetõusust alates kirikumõisa koplis, (praeguses Jakob Liivi pargis). Vahel kirjutanud seal ka mõnd luuletust, aga torganud paberilehe kohe raamatu vahele, kui keegi ligemale tulnud. Tavaliselt sepitsenud ta värsse Kassisabal vanal kalmistul, kuhu äripäeviti sattunud inimesi üpris harva. Neist luuleharrastustest saadud teada tema pinginaabri

Karl Vilmanseni kaudu, ise ta niisugustest asjadest polevat rääkinud. Oma katsetused peitnud ta hoolikalt ära, pannud millegi vahele narile padja alla, kus hoidnud ka raamatuid ja vihikuid.

Huvi kirjanduse vastu olnud koolis üldine. Suurem osa õpilastest rääkinud luulest ja luuletajatest kaunis tihti. Ainult üksikud nürid poisid põlanud vaimu ära, eelistades sellele ulakusi. Kirjanduslikest mõttevahetustest kõõgis ja söögitoas võtnud mõnikord osa ka Jakob Tamme õde Mari, kes tegutsenud venna majapidajannana. Temagi pannud aegajalt salmikesi paberile ja seetõttu arvestatud tema seisukohti väga. Ta ühtlasi olnud ainuke, kellele Anton Hansen ise oma katsetusi ette lugenud. Seda muidugi nelja silma all. Aga Mari lobisenud kitsamas tüdrukute ringis üht-teist välja ja nõnda saanud loomungulistest pihtimustest avalik saladus. Veel näidanud noormees oma värsse Jakob Tammele, millest samuti Mari kaudu mõningaid teateid tüdrukute kõrvu imbutud. Seevastu teatud päris üldiselt, et Jakob Liivi külaskäikude puhul kutsutakse ka noor värsisepp koolijuhataja tuppa. Kõrva vastu ust surudes võinud kaaslased siis kuulda, kuidas ta luuletusi lugenud. Pärast seda rääkinud Liiv midagi kõrge ja Tamm madala häälega. Siis tulnud Anton ujeda näoga välja, paberilehed näpus.

Laupäeva õhtul, kui teised koju rutanud, jäänud noormees Hansen üksinda koolimaja, sest tema suitsuhõngulise isamajani kaugete metsade ja rabade taga oli ligi 50 km ning jalgsi tuli niisugune retk kõne alla üksnes äärmise

Kirjandusrühmituse Väike-Maarja parnass liikmed Jakob Tamm, Jakob Liiv, Otto Münther.

vajaduse korral. Mõnikord jaganud tummaks jäänud koolimajas tema üksindust paar kaasõpilast, kelle juttude põhjal ulatuvadki nüüd meieni teated hingestatud viulimängust, mis tundide viisi ahistanud kottpimedas magamistoas poiste südameid.

Koolipäevil olevat Anton Hansen mänginud ainult kooli orkestri harjutustel. Sellest mäletatakse ainult üht erandit. Olnud väga ilus selge maiõhtu.

Viimane kui üks toomingas kirikumõisa koplis seisnud täies õieehtes ja kevadised lõhnad teinud poisid rahutuks. Kellelgi polevat olnud tahtmist sisse magama minna, ehkki korrapidaja seda juba paaril korral meenutanud. Äkki ilmunud koolijuhataja ise koplisse. Kõik ehmunud paigale. Olnud ju Jakob Tamm distsipliiniküsimustes väga range. Sel üldisel kokkumishetkel öelnud Anton Hansen, et kool saab varsti läbi ja õhtu on nii ilus, kas ei võiks une arvel paar lugu pilli mängida. Nõnda jääks koolipäevadest meelde midagi hästi südamlikku. Üllataval kombel Jakob Tamm nõustunudki. Anton toonud kohe viiuli ja lillutanud peatamata loolt loole, kuni õhetus kirikumõisa rehe taga Ärina kuusiku ladvus kahvatuks muutunud ning lepa- ja toomingapõõsad valgete ööde eelses läbipaistvas hämaruses oma selged piirjooned kaotanud.

Anton Hanseni kooliõde Liine Reise mäletas: „Vasakul kirikumõisa heinamaa, puude taga kihelkonnakoolimaja. Hansen oli tugev, priske, keskmist kasvu poiss, kes kandis pruunikat ülikonda ja selle aja kombe kohaselt kaelarätti. Jalas olid Hanseni mõnikord säärega, teinekord madalad saapad.

Jõukuselt oli Hansen keskmine, elas kella-meis Ville juures, kelle majake

Simuna naisteklubi tegemistest

23. jaanuaril toimus Simuna rahvamajas Lääne-Virumaa Arenduskeskuse koolitus alustavatele MTÜdele. Teemaks „Elujõulise MTÜ kavandamine ja juhtimine“. Koolitaja Kaidi Holm.

28. jaanuaril alustasime naisteklubi toidukoolituste sarja teise etapiga. Õppisime Rakveres „Sushi Tigeris“ valmistama traditsioonilist Hiina HotPot'i. Seda idamaist hõrgutist serveeritakse laua keskel asuvas spetsiaalses nõus, milles on keev leem. Selles vürtsikas leemes keedetakse ettevalmistatud toorained – liha, seened, mereannid, aedviljad ja muud lisandid. Valmistamise protsess on põnev tegevus, millest saavad osa kõik lauasistujad.

Saime uusi teadmisi, kogemusi ja ka teravaid elamusi.

4. veebruaril tutvusime tordi valmistamise „A“ ja „B“-ga. Koolitaja Maire Meldre Kondiitri Kiirabist andis ülevaate parimatest tordi valmistamiseks vajalikest toorainetest. Küpsetasime erinevate jahudega biskviite. Valmistasime kreeme ja kaunistusi tordile. Mur-

tud said ka mõned müüdid hea biskviidi valmistamise saladuste kohta. Tordi te-

Simuna naisteklubi liikmetel on käsil tordi valmistamise nipptidega tutvumine.

Foto: Mary Tammet

gemine on väga loominguline protsess ja kui põhitõed on selged, avaneb kõigil võimalus just temale sobiva kooslusega maiuspala küpsetamiseks.

Mary Tammet

MTÜ Simuna Naisteklubi

Mina ka!

Olen Väike-Maarja ujula valmistamise poolt. Toetushääli täna kirja ei pane, aga edaspidi küll (kui on vaja). Kui lugesin (infoleht, jaanuar 2018) valla valitsuse istungitest, et eraldati reservfondist 6384 eurot Väike-Maarja ujula katuse remonttöödeks, siis arvasin, et meie ühine vara on jäänud hooletusse väga pikaks ajaks!

Infolehtedest otsin toetusi. Võtan kinni oktoobrikuu omast 2017 (valimis- te eel), selle motost – kui ümberringi on kõik inglid, tähendab, on alanud valimiskampaania.

Valimisliitude hüüded:

IRL – „Meie valla suurim vara on meie inimesed.“ Mina ja inimesed tahavad ujuda kohapeal.

Koduvald – „Leiame võimalused ujumiskohtade väljaarendamiseks.“

Reformierakond – „Toetame Väike-Maarja lasteaia ujula kasutamist Simuna, Kilti ja Rakke lasteaia lastele.“

Valimisliit „Terve vald“ – „Erainvestoreid kaasates ehitame spa-hotelliks ja ujulaks Väike-Maarjas asuva poolelioleva ujula. Seeläbi leiame parema rakenduse olemasolevale õppekeskuse hoonetele ja spordikeskusele.“

Samas kaks toredat kuulutust, lk 12,

need väljendavad samme konkreetsetele tegudele.

A. Valimisliit „Terve vald“ kutsub tutvuma Väike-Maarja unustatud pärl – poolelioleva ujulaga. Tutvume ka õppekeskuse hoonega ja räägime nende tulevikuvõimalustest. Kohtume 9. oktoobril kell 18.00 õppekeskuse ees (tasculambid võtame ühes). Lisainfo: Sven Kesler, 505 3340, sven@meyris.eu

B. Valimisliit „Terve vald“ kutsub valimisliite, erakondi ja üksikisikuid avalikule debatile Rakke kultuurimaja väikeses saalis 3. oktoobril algusega kell 18.00, Väike-Maarja seltsimaja suures saalis 4. oktoobril algusega kell 19.00. Debatte modereerib Margo Mitt. Hea valija! Tule küsi ja kuula, siis tead otustada! Lisainfo: Risto Princken 5348 6214; Sven Kesler 505 3340

Ilme Sein

üks 6008-st Väike-Maarja valla elanikust (1. jaanuari 2018 seisuga). Üks kõigi eest.

P.S. Korraldage kohtumisi (vallavalitsus ja volikogu ja rahvas näiteks ka mõnel Härmalõnga klubi ajal) – üks lubadus kõlas nii.

10. märtsil kell 13.00 Väike-Maarja seltsimajas Viljandi Laste ja Noorteteater REKY etendus „Väike Merineitsi“.

Kestvus 50 min, soovituslik alates 4. eluaastast.

Pilet 8 eurot, sooduspilet 6 eurot (müügil seltsimajas 5. märtsini).

Pileteid on võimalik osta ka Pileti- maailmast.

Muinaslugu täis igatsust, lootust ja armastuse otsingut. Sügaval vetepõhjas elab merekuningas oma kolme näkineist tütrekestega. Noorimal, Väikesel Merineitsil, on soov

saada inimeseks, et minna printsi juurde. Vetenõid võlubki näkile jalad ja ütleb talle, et jääb inimeseks vaid siis, kui ta võidab printsi armastuse. Kas Merineitsil läheb nii, või saab temast hoopis valge merevaht?

Info:
seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

Kolmapäeval, 21. märtsil kell 18.00

Lauluvõistlus

Väike-Maarja Seltsimajas PÄÄSE 1 EURO

Sündmuste kalender

22. veebruaril kell 11.00 Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud pidulik vabaõhuaktus riigimees Juhan Kuke sünnikohas Käru külas. Pidulikul sündmusel osaleb Eesti Vabariigi Riigikogu esimees Eiki Nestor. Info: Ilve Tobreluts, tel 329 5759

22. veebruaril kell 19.00 Eesti Vabariigi 100. aastapäeva kontsertaktus Rakke kultuurikeskuses. Esinevad Rakke kooli õpilased ja kultuurikeskuse tant- surühmad. Täname tublimaid. Pakume pidupäevartort. Musitseerib Väike-Maarja Pasunakoor. Info: Rene Põll

Mõtisklusi tervisest...

Akadeemik professor, meditsiinidoktor, silmapaistev kirurg ja maailmakuulsa nimega teadlane Nikolai Amossov kirjutab oma raamatus „Mõtisklusi tervisest“ järgmiselt: „Inimese nii-öelda bioloogiline tervis põhineb füüsilistel pingutustel, vastupanuvõimel pakasele, palavusele, näljale ja mikroobidele. See tõsiasi ja need, tervist tagavad mehhanismid kujunesid ammu enne kõrgema psüühilise talitluse tekkimist. Tsiivilisatsiooni sotsiaalne ja tehniline keskkond häiris keha talitluse ja looduse vastastikkust mõju. Tekkisid ühtede struktuuride ala- ja teiste ületreenituse tingimused.“

On tõsiasi, et inime peab tervise tagamiseks oma bioloogilist status quo'd häirides en-nast pidevalt üle-tama. Praktikas tä-hendab see, et läbi liikumise (kehalise koormuse, füüsilise pingutamise) tuleb regulaarselt tõsta pulsisagedust kõr-gemale puhkeoleku südame löögisa-gedusest. Ja mitte ainult südame löögisageduses ei ole küsimus. Tervise tagamiseks tuleb kogu keha ja organismi kui tervikut (väikestest süsteemidest koosnevat suurt süsteemi) oma funktsioonidega pidevalt aktiivselt kasutada. Taotle-des head tervist ja füüsilist jõudlust ei saa (ajalises perspektiivis) liikuda väga palju ette (teha füüsilist pingutust va-ruga ära). Liikuda tuleb regulaarselt hetkeajas (täna, homme, ülehomme jne). See vajadus tuleneb organismi kohanemisvõimest, mis ühest küljest teeb inimesest ellujääja, teisalt, tervi-se tagamisel töötab adaptatsioon mei-le teatud mõttes ka vastu. Ühekordse füüsilise tegevuse tagajärjel organis-mis tekkivad tervise (ja hea jõudluse) aluseks olevad muutused kestavad te-gevuse lõppedes suhteliselt lühikest aega. Kui ma suusatan täna 10 km, siis selle tagajärjel põhjustatud süda-me löögisageduse tõus ja teised orga-nismis tekkinud tervistavad efektid ei püsi igavesti, vaid aktiivsusele järgne-va passiivse eluviisi korral taanduvad võrdlemisi kiiresti. Suusatamise käigus tekkinud töövõimet suurendavad (ter-vistavad) efektid aga säilivad ja või-menduvad, kui ma jätkan regulaarset kehalist aktiivsust ka tulevikus. Näiteks teen juba homme või ülehomme uue treeningu või hoopis kõva lumerooki-mise, tööpäeva metsas jne. Vanusega lisandub sellele olukorrale veel tõsiasi, et hääbuma hakkab ka see füüsilise jõudluse kvaliteet, mida me noorena ja keskeas nii-öelda looduslikult omame. Sellele saab vastu hakata jälle üksnes regulaarselt aktiivne olles ja korralda-des oma tootumist tervislikult.

„Tsiivilisatsiooni sotsiaalne ja tehnil-ine keskkond häiris keha talitluse ja loo-duse vastastikkust mõju.“

Sellele ilmingule võib igapäeva-elust leida palju kompleksseid näi-teid, kuid fundamentaalsel tasandil väljendub tasakaalu häirumine sel-les, et oleme arenedes õppinud ellu jääma palju väiksema vaevaga kui loodus seda „esialgu“ ette on näi-nud. See puudutab elu kõiki aspekte, eriti aga neid, mis seostuvad liikumise ja toitumisega. Ikka seesama massili-ne istumine, vähene liikumine, toitu-de töötlemine, lihtne kättesaadavus

jne. Ehk, mugavus (areng) toimib teat-ud piirist alates „kahe teraga mõõ-gana“. Primaarselt seetõttu, et meie teadlikkus ja tah-teomadused ei ole paljudel juhtudel tehnoloogia aren-guga korrelatsioo-nis. Kõik liikumise-ga seotud süsteem-id on keskmisel heaoluühiskonna indiviidil alata-litluses ja toitumisega seonduvad aspektid ületalitluses. Täna nähakse tehnoloogiliselt arenenud keskkonnas üksnes suurt hüve. Arvatakse, et kui robotid teevad meie eest füüsilise töö ära, siis me ise ei peagi enam kehaliselt aktiivsed olema. See on väärarusaam ja tegelikkuses on asjad hoopis vastupidi. Mida enam „keegi“ meie eest mi-dagi füüsiliselt ära teeb, seda enam peame ise, teadlikult, meelega ja si-hipäraselt endale füüsilist tegevust leidma, ennast selleks kohustama. Vastasel korral on tagajärjeks füüsiline mandumine, vähene jõudlus, ülekaal, rasked haigused, halb enesetunne, madal elukvaliteet jne. Kui me sellest aru ei hakka saada, siis suures tehno-loogilise arengu illusioonis (justkui see lahendaks absoluutselt kõik problee-mid) saame tegelikult oksa, millel ise istume. Tõsi, kui teadlikkus on paigas, niisamuti inimeste tahtemadused, siis on tehnoloogia kasutegureid palju-de valdkondade parendamisel võimatu eitada. Paraku, keskmise inimese tead-mised ja (eelkõige) tahtemadused ei ole korrelatsioonis tehnoloogilise progressiga, mis viib tervisenäitajad masendavalt alla. Inimolend on loo-mult laisk ja tsiivilisatsiooni areng on seda omadust omakorda soodustanud. Paradoksaalne, kuid just arengud teat-ud valdkondades ongi häirinud keha talitluse ja looduse vastastikkust mõju, mille tagajärjeks on meile suurt välja-kutset pakkuvad terviseprobleemid (nii vaimsed kui füüsilised). Tehnoloogili-ne areng võib olla ükskõik kui kõrge-l tasemel, kuid tervist tagavaks kesk-konnaks oli, on ja jääb eluviis, mis kätkeb regulaarset füüsilist aktiiv-sust ning mugavustsoonist väljumist. Kui soovime olla terved, tervislikud, elurõõmsad, kaua kesta ja ennast hästi tunda, siis peame tegema tootumises valikuid, loobumisi/piiranguid, oma füüsilised koormused regulaarselt ära kandma ja hingeldamised ära hingel-dama. Meeldib see meile või mitte, kuid need on ainsad vastumeetmed füüsiliselt passiivse eluviisi tagajärjel tekkivatele probleemidele!

Janar Rückenber

Aju versus süda

Maailm on väga rikas erinevate kul-tuuride ja ravimeetodite poolest. Kui küsida tiibetlastelt, kus asub meel, tee-vad nad käeliigutuse südame suunas. Nad võivad isegi leida küsimuse veidra olevat – vastus on neile sedavõrd ene-sestmõistetav. Meil, läänes elavatel inimestel on meel ajus. Kogu meie kul-tuuriline enesemõistmine on seotud ajuga. Tiibeti meditsiinisüsteem võib olla teejuhiks, kuidas minna rohkem tervistandva, südamele keskenduva eluviisi juurde.

Lääne teadus on selgitanud, kuidas väikeajumandel on meie aju osa, mis on seotud emotsionaalsete seisunditega, mis koosneb kahest mandlisuuru-sest närvigrupist, mis aktiveerivad süm-paatilist närvisüsteemi. See süsteem käit-leb stressi biokeemilise võitle või põgene vastukaja kaudu. Esimesel ohu tajumi-sel lülitub see punasele alarmile: süda-melöökide arv suureneb, suu muutub kuivaks ja veri voolab seedesüsteemist ära, et valmistada lihaseid tegevuseks. Neuronid väikeaju mandlis reageerivad nii kiiresti, et füüsiline vastus ennetab igasuguse mõtletegevuse. Negatiivsed emotsionaalsed läbielamised, mis on jätnud jälje sünapssidesse väikeaju-mandlis, käivitavad selle stressireakt-siooni. Iga väiksemgi stiimul, mis sar-naneb eelneva negatiivse kogemusega, nagu kuri näoilme või hääletoon, või-vad esile kutsuda samasuguse biokee-milise reaktsiooni. Kui see reaktsioon jätkub mõnda aega

Väike-Maarjas toimuvad sisukad nutitunnid

Väike-Maarja gümnaasiumi õpetajad Kristi Põdra ja Liina Bork olid kutsutud 6. veebruaril Tallinnasse Telia peahoonesse, kus neid tunnustati silmapaistvate nutitundide läbiviijajena.

Ajaloo ja ühiskonnaõpetuse, eesti keele ja kirjanduse õpetaja Kristi ning arvutiõpetaja Liina toodi välja nutitundide sisukuse eest. Oktoobris võitis õpetaja Kristi sama projekti raames kaasaskantava videoprojektori nutika 11. klassi ajalootunni eest.

Facebooki keskkonnas tehti 2016. aastal rahvapordi algatus „Nutitund igasse kooli“, mis kutsus üles õpetajaid üle Eesti läbi viima ja jagama pilte, videoid ja kogemusi nutitundidest ja nutivahetundidest või jagama nutinippe õppetöös kasutamiseks. Ajavahemikul 1.09.2016-3.02.2018 tehti sellele Facebooki lehele

Maadlusuudiseid

- 9. detsembril** osalesime võistlusel Märjamaa Kapp kreeka-rooma ja nais-temaadluses. Saavutasime järgnevad kohad:

 - 1. koht – Virgo Raja
 - 1. koht – Andris Pent
 - 2. koht – Eva-Maria Raudsepp
 - 3. koht – Astor Argos
 - 5. koht – Anu-Liis Raudsepp
 - 7. koht – Siim Argos
- 16. detsembril** osalesime Lähte Jõuluturniiril kreeka-rooma ja naiste-maadluses.

Saavutasime järgmised kohad:

 - 2. koht – Eva-Maria Raudsepp
 - 3. koht – Károly Seemann
 - 3. koht – Kristjan Jaago
 - 3. koht – Mikk Sikkar
 - 4. koht – Jonete Visnapuu
 - 5. koht – Joel Henry Visnapuu
 - 8. koht – Remo Ojaste
- 16. detsembril** osalesime Koigis toimunud laste karikavõistluste lõppvõistlusel vabamaadluses.

Saavutasime järgmised kohad:

 - 1. koht – Anu-Liis Raudsepp
 - 2. koht – Virgo Raja
 - 4. koht – Robin Mathias Engaste
 - 4. koht – Aleks Nester
 - 5. koht – Riko Robert Leiten
 - 7. koht – Oskar Bammer
 - 8. koht – Astor Argos
 - 9. koht – Kristo Ojaste
 - 10. koht – Siim Argos

Tüdrukute arvestuses oli Anu-Liis Raudsepp karikavõistluste üldvõitja ja Virgo Rajale kuulus poiste arvestuses 2. koht. Tublid!
- 27.-28. jaanuaril** osalesime Põltsamaal toimunud Maalehe auhinna-turniiril. Esimese päeva võistlus koosnes kehalistest katsetest, teisel päeval võistlesime vabamaadluses.

Saavutasime järgnevad kohad: Kehalise katsed:

 - 1. koht – Anu-Liis Raudsepp
 - 2. koht – Jonete Visnapuu
 - 2. koht – Eva-Maria Raudsepp
 - 2. koht – Remo Ojaste
 - 4. koht – Kristjan Jaago

kokku 3278 postitust ja osales 269 asutust üle Eesti. 6. veebruaril toimunud vastuvõtule kutsuti 6 edukamat kooli ja silmapaistvamat õpetajat.

Üleskutse algataja oli Eesti Informaatikaõpetajate Seltsi juhatuse liige Birgy Lorenz, kes on oma eesmärgiks võtnud erinevate kogukondade loomise Eesti koolide IKT-alase tegevuse toetuseks ja sellega tegelevate inimeste kokkutoomiseks. Nutitundide projekti peatoetaja oli Telia Eesti, ettevõtmist toetasid ka Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Informaatikaõpetajate Selts.

Heili Nõgene
Gümnaasiumi avalike suhete spetsialist

Maadlejad Maalehe auhinna-turniiril Põltsamaal. Foto: Erakogu

- 5. koht – Joel Visnapuu
 - 6. koht – Virgo Raja
 - 8. koht – Astor Argos
- Vabamaadlus:
- 1. koht – Anu-Liis Raudsepp
 - 1. koht – Remo Ojaste
 - 2. koht – Jonete Visnapuu
 - 2. koht – Virgo Raja
 - 3. koht – Eva-Maria Raudsepp
 - 3. koht – Kristjan Jaago
 - 3. koht – Joel Visnapuu
 - 6. koht – Astor Argos
- 3. veebruaril** osalesime Tapal toimunud kreeka-rooma maadluse Eesti meistrivõistlustel õpilastele.
- Saavutasime järgmised kohad:
- 1. koht – Remo Ojaste
 - 2. koht – Kristjan Jaago
 - 3. koht – Joel Henry Visnapuu
- Meeskondlikus arvestuses olime 21 klubi arvestuses 6. kohal.
- 3. veebruaril** Viljandis toimunud laste karikavõistlustelt vabamaadluses saavutasime järgnevad kohad:
- 2. koht – Astor Argos
 - 5. koht – Robin Engaste
 - 5. koht – Sander Kriel
 - 5. koht – Kristo Ojaste
- 3. veebruaril** Leedus Anukšais toimunud rahvusvahelisel naistemaadluse turniiril saavutas meie klubi maadleja Eva-Maria Raudsepp 3. koha.
- 4. veebruaril** toimunud Järvamaa meistrivõistlustel saavutasid meie klubi noormaadlejad järgmised kohad:
- 2. koht – Eva-Maria Raudsepp
 - 2. koht – Anu-Liis Raudsepp

Lembit Kalter
maadlustreener

Eesti Koolispordi Liidu Sportland 3x3 korvpalli meistrivõistluste Lääne-Virumaa etapil Viru-Nigulas saavutas Väike-Maarja Gümnaasiumi I võistkond III koha. Pildil tagumises reas paremalt vasakule Mihkel Ilves, Rainis Lükk, Kristo Prinken. Foto: Vaido Rego

Suusaklubi tüdrukud on heas hoos

Vaatamata heitlikele ilmaoludele on suusahooaeg alanud ning mitmed võistlused juba peetud. Võib öelda, et hooaja algus on meie jaoks üsna edukas olnud.

21. jaanuaril toimus Mammaste Tervisespordikeskuses Swedbanki-Hawaii Expressi noorte suusasarja II etapp, kus sel korral oli kavas klassikasprint. Meie klubi oli esindatud seitsme sportlasega. Tüdrukud näitasid head minekut ja töid Ebavere suusaklubile kokku lausa neli medalit. Sarnaselt eelmisele etapile, oli meie sportlaste seas N11 vanuseklass kõige arvukam. 1 km distantsil saavutas Mairit Kaarjärv 2. koha ning medalile sõitis end ka Karolina Alt, kes oli 5. Samas vanuseklassis osalesid veel ka Karolina Kull (9. koht), Angelina Alt (16. koht) ja Mirtel Laht (24. koht). Samal distantsil 13-aastaste tüdrukute seas tegid hea sõidu Getrin Raudsepp ja Eliise Kivistu, kes olid vastavalt 4. ja 5. kohal. Usun, et medalite üle olid eriti rõõmsad Karolina Alt ja Eliise Kivistu, kuna nende jaoks oli tegemist elu esimese Swedbanki sarja medaliga. Palju õnne!

Selle aasta esimese kuu jooksul osalesime veel ka Ambla Seeriavõistlusel, mis toimus Valgehobusemäel. 7-10T

Pildil (vasakult) Karolina Kull, Mirtel Laht ja Mairit Kaarjärv. Foto: Erakogu

vanuseklassis saavutas Mirtel Laht tubli 2. koha. 11-13-aastaste tütarlaste konkurentsis võitis Getrin Raudsepp, Eliise Kivistu oli 3. ning Mairit Kaarjärv sõitis välja 4. koha.

Veebruari esimesel nädalavahetusel toimus Põlvamaal Mammaste Tervisespordikeskuses Mammaste Karikas. Mirtel Laht osales kõige nooremate vanuseklassis, kus omavahel võistlesid 2008. a ja hiljem sündinud tüdrukud. 500 m vabatehnika distantsil saavutas ta 2. koha. N12 klassis, kus sõita oli

vaja 1 km, oli Mairit Kaarjärv samuti 2. N14 vanuseklassis esindas meie klubi Getrin Raudsepp, kes sõitis end 2,5 km distantsil 3. kohale.

Veebruari jooksul on

Koguduste teated

Väike-Maarja koguduses

Jumalateenistused toimuvad kaks korda kuus.

Kogudust teenib hooldajaõpetajana Ralf Alasoo. Tel 5850 5772, e-post: ralf.alasoo@eelk.ee
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3 (postiaadress Jaama 2-15), 46202 Väike-Maarja, internetis: http://www.eelk.ee/vaike-maarja/.

Koguduse veebil saab Facebookis liituda grupiga „Taastame Väike-Maarja kiriku!“.

EELK Väike-Maarja koguduse annetusrarve nr Swedbankis on EE652200001120247658.

Avispea koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse vaimulik on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450. Koguduse veebileht: http://avispea.edicypages.com/et Kilti osadusgruppi veab eest Riina Tali, kokkusaamine toimub **igal neljapäeval kell 18.00** Kilti raamatukogus.

Simuna koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

Koguduse õpetaja on Enn Salveste. EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee
EELK Simuna ja Juuda koguduse arvel-duskonto annetuste tarvis on: Swed-bank IBAN: **EE852200001120184054.**

Õpetaja kõnetunnid on laupäeviti kell 12-15, pühapäeval tund enne jumalateenistust. Kiriklike talituste ja hingehoidlikel vajadustel on kokkuleppel õpetajaga võimalik kohtuda teistel aegadel.

Rakke koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.30.

EEKBKL Rakke koguduse aadress: Oru 1-1, 46301 Rakke Kogudust juhatab diakoniss Tiina Teppo. Tel 5623 1313, e-post rakke.kogudus@gmail.com Koguduse veebileht: http://rakkekogudus.weebly.com/

Kalmistumeistrite kontaktandmed:

Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809
Simunas – Mirjam Kesküla, tel 524 7944

Ao kalmistu hooldaja – Aili Uustalu, tel 524 6501

Leerikursuse teade

EELK Simuna kogudustes algab leerikursus. Palun leeri soovijail endast teada anda kirikuõpetaja Enn Salvestele telefonil 5345 3967 või e-post: enn.salveste@eelk.ee veebruarikuu jooksul. Leerikursusele saab alates 15. eluaastast ja vanuse ülempiiri ei ole.

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad.

Info: tel **504 5215** ja **514 5215**,
info@est-land.ee

Müüa heas seisukorras kahetoaline ahiküttega korter

Väike-Maarjas, logistiliselt väga heas asukohas.
Lisainfo telefonil: **5348 9609**

Kairest Invest OÜ Raamatupidamis-teenus ettevõtetele

Eduka ettevõtluse aluseks on korras raamatupidamine.

Tel 522 2682
e-post: kaire.kiisk@gmail.com

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:

Väike-Maarja Vallavalitsus, Pikk 7, 46202 Väike-Maarja, tel 329 5750, www.v-maarja.ee

Toimetaja: Ilve Tobreluts

Toimetuse kolleegium:

Hans Kruusamägi, Reet Eesmäe, Heili Nõgene, Siiri Kanarbik, Kristel Kitsing, Ivika Aman. Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt

5. kuupäevaks Ilve Tobrelutsu e-posti aadressil: ilve.tobrelutsu@v-maarja.ee, tel 329 5759.

Toimetust võib tekstide lühendada.

Toimetust ei vastuta reklaamide sisu eest.

Trükitud:

Trükikoda TRÜKIS AS, Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.

Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.

Tiraaž 2700 eksemplari.

MÜÜA 3-toaline keskküttega korter Rakke alevikus.

Korter paikneb 24 korteriga maja keskel, esimesel korru-sel ja on väga soe.

Korter on keskmises seisu-korras. Vahtetatud on aknad, siseuksed, põrandakatted. Korterisse jääb osa köögi-mööblist ja elektripliit.

Info: tel 5648 6403,
Veigo Mattisen

MÜÜA kahetoaline korter Rakke alevikus, väga heas asukohas.

Võimalik nii ahi-kui keskküte.

Vannitoas saun.

Kontakt: tel 5805 4876

MÜÜA renoveerimist vajav 2-toaline ahiküttega korter (43 m², I korrus) Simunas.

Lisainfo telefonil 525 9239

MÜÜA heas korras 1-toaline ahiküttega korter (40,2 m², III korrus) Simunas.

Korteri on saun, panipaik ja garderoob. Lisainfo telefonil 525 9239

MÜÜA 3-toaline remonti vajav korter Rakkes Oru tänaval.

Tel: 5671 2471
Hind pole kivist!

Soovin üürida (hilisem ost) ühe- või kahetoalise mugavustega korteri Väike-Maarjas või Triigis (I korrus).

Kontakt tel: **326 1365; 5345 3875**

